

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva  
ulica 3 — Telefon št. 3122, 3123,  
3124, 3125, 3126

Upravništvo Koper, Ljubljana, Seled-  
burgova ul. 3 — Tel. 3492, 2493,  
Podružnica Maribor, Gosposka ulica  
št. 11 — Telefon št. 2455

Podružnica Ljube, Kocenova ulica št.  
2 — Telefon št. 190

Štampari pri post. teka zavodih: Ljub-  
ljana št. 11, 842, Praga č. 150, 180,  
Wien št. 105, 241

Naročnina znaša mesečno Din 25.—  
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon  
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor  
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.  
Celje, Str.-smayerjeva ulica št. 1.  
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo. — Oglaševni  
tarifu

# JUTRO

## Po plebiscitu

### v Posaarju

Plebiscit na Saarskem je končan, rezultat je znan, objavljen vsemu svetu. In sedaj je potreben samo še temu primeren zaključek likvidacija. Rezultat je tak, da se more vse to, kar še pride sedaj, označiti enostavno kot epilog. Zakaj poglavitno je opravljeno tako temeljito, odgovor na glavno vprašanje podan tako prepričevalno, da sledi vse ostalo samo še kot najenostavnejši računski zaključek.

Kar takoj moremo naglasiti, da je izid velikega glasovanja pomenil presenečenje. Da se je pričakovala nemška večina, to je odsevalo iz vseh poročil, vsi dopisniki inozemskih listov, — in teh te dni ni bilo malo v Posaarju, — so javljali, da je pričakovati velike večine za povratek k Nemčiji. Znano je postalo tudi, da diplomatski krogi računajo z večino za hitlerjevsko orijentacijo. Toda iz vseh poročil je odsevala največja negotovost glede odnosa med obema poglavitnima nasprotnima skupinama. In močno se je ozračje bojazni, da plebiscit ne bi dal nemški fronti preslabše večine. Zlasti je napravil velik vtis zbor protihitlerjevske »enotne fronte« zadnje nedelje pred plebiscitom, zbor, ki so ga celo nepristranski opazovalci cenili na 70 do 90 tisoč udeležencev. Vrh tega se je močno računalo, da bo mnogo ljudi glasovalo za status quo, da si v volilni kampanji iz strahu pred hitlerjevskim terorjem niso upali izjaviti za to solucijo. Prav tako se je sklepalo, da bo med katoliški več kritični pristavev za ohranitev dosedanjega stanja. Zakaj razpust centroma pa brutalne eksekucije 30. junija, ki so jim podlegli tudi nekateri ugledni možje iz katoliškega političnega tabora, in sploh hitlerjevska izenačevalna politika, ki je prav ta tabor jako zadela — o vsem tem se je mislilo, da bo imelo posledice za odločitev pri saarskih katoličanih. Saj niso bili redki glasovi, ki so napovedovali, da bodo ravno katoličani odločili. In ker se je bil pojavil med njimi močan pokret za status quo, se je menilo, da bo vsaj del prebivalstva potegnul za seboj.

Vsa ta pričakovanja se niso uresničila in od vseh napovedi so se najbolj obnesle tiste, od katerih bi bilo to najmanj pričakovati, to je napovedi hitlerjevcev samih. Dobili niso mnogo manj nego so napovedovali. Potegnili niso na nemško stran samo meščanstva z vso dediščino meščanskih strank, marveč tudi ostalo prebivalstvo, ki po svojem političnem razpoloženju ne stoji za hitlerizmom in ne simpatizira z njim. Odločilo je tedaj stališče: nazaj v Nemčijo, pa naj so tamkaj politične razmere kakršnekoli. Narodno edinstvo je prevladalo nad vsemi pomisleki in ideja statusa quo je mogla potegniti za seboj dejansko samo najbolj fanatične politične nasprotnike, zakaj celo iz vrst marksističnega delavstva jih je moralo čvrstno mnogo glasovati za povratek k Nemčiji. Koliko je to vendarle pripomogel teror, koliko strah, ki je potegnul na nacionalno stran omahujoče, to vprašanje se pač da postaviti ali odgovor nanj ni več zanimiv. Saj pri tako krepki večini ne more zadržati jedra problema.

Mirno lahko trdimo, da je obilo ljudi tudi iz povsem nevtralnega področja, ki so z rezultatom jako zadovoljni. Odkar je Francija na tako nedvoumen način pokazala, da se niti najmanj ne poteguje za to, da bi si pridobila Posaarje, je bila v ženevskih krogih poglavitna briga, da se saarski problem čim hitreje in čim temeljiteje spravi s sveta. Zato so v Ženevi vzbujala bojazen poročila, ki so napovedovala možen ravno vsesja med obema taboroma v Posaarju. Zakaj Društvo narodov bi se kar naenkrat znašlo v prav neprijetni nalogi, da bi moralo še nadalje ostati zaposleno s saarskimi problemi, da bi moralo deliti deželo ter jo vsaj deloma še dalje upravljati. Vse te brige in komplikacije sedaj odpadajo. Plebiscit je dal določno in nedvoumno večino, ki je vrh tega zelo enakomerno razdeljena po vsej deželi. Kjer pa je devet desetih prebivalstva za neko solucijo, tam ni več debate, tam je treba samo še izvajati konsekvence.

In te bo sedaj izvajalo Društvo narodov. Ne moremo nič dvomiti o tem, da bo v Ženevi prevladalo razpoloženje, da se prehodna doba v Posaarju, potrebna za popolno izročitev dežele Nemčiji, skrči čim najbolj. Odbor trojice bo nedvoumno dobil nalogo, da pripravi in izvede likvidacijo jako naglo. S te strani se komplikacije pač ni bati.

Toda istočasno se odpirajo drugi problemi, ki stopajo v ospredje. Res je, da je plebiscit v prvi vrsti zmaga nemštva in ne zmaga hitlerizma. Kljub temu je umljivo, da hitlerizem zmago proglašaja za svoj uspeh. In naravno je tudi, da si je s plebiscitom utrdil svojo pozicijo ne le v nemškem, marveč tudi v mednarodnem svetu. Vprašanje je sedaj, ali bo ta uspeh znal in hotel, kakor so to iz Berlina napovedovali, res porabiti za izhodne velike akcije, ki naj pripravijo pot za sporazum s Francijo. Ali nam je res pričakovati velikega pomirilivega, spravnega govora samega Adolfa Hitlerja? Prve vesti, ki prinašajo dele

## Izid ljudskega glasovanja v Posaarju:

# Posaarje je nemško

### Z ogromno večino se je posaarsko prebivalstvo pri nedeljskem glasovanju izreklo za povratek Posaarja Nemčiji — Izid glasovanja je bil v vsej mednarodni javnosti sprejet z zadovoljstvom, ker so s tem odstranjene zadnje ovire za sporazum med Francijo in Nemčijo

Saarbrücken, 15. januarja. r. Z današnje objavo izida nedeljskega ljudskega glasovanja se je končno odločila usoda posaarske pokrajine. Po celonočnem štetju je glavna volilna komisija ob 5.20 zjutraj končala svoje delo ter podpisala zapisnik o izidu rezultata. Ob 6. zjutraj so odšli člani volilne komisije v vlado palačo, da od tam ob napovedani uri razglase rezultat plebiscita.

Kljub neprijetnemu vremenu — nad mestom je ležala gosta megla — so se že rano zjutraj začele ogromne množice zbirati pred poslopjem »Wartburg«, kjer je nad 100 uradnikov pod kontrolo delegatov Društva narodov in ob navzočnosti zastopnikov Nemčije, Francije in pristavev statusa quo

štelo glasove. Dostop k poslopju je stražil trikratni vojaški kordon, v bližini pa so bili postavljeni lahki tanki in oklopni avtomobili. Ze snoči so namestili po vsem mestu zvočnike, da bi mogli tako čim prej vsi prebivalci izvedeti za izid glasovanja. Ob 7. uri lokalnega časa (ob 8. zjutraj po srednje-evropskem času) so se oglasili zvočniki in napovedali, da je štetje glasov končano in da bo predsednik volilne komisije objavil rezultata. Takrat je napetost dosegla vrhunec in na ulicah in trgih je bilo vse črno ljudi. Točno ob 7.15 se je oglasil na radiju predsednik volilne komisije in najprej v francoskem, nato pa v nemškem jeziku objavil naslednji

slasi statusa quo pripravili prevrat in so nameravali napasti Wartburg, kjer se je vršilo štetje glasov, so novinarji vprašali Brauna, kaj je na tem resnice. Braun je te vesti odločno zanikal in izjavil, da nikdar ni mislil na kako nasilje, ker ima popolno zaupanje v Društvo narodov. Res pa je, da je prišlo ponoči v policijski vojašnici do prepričev med pristavi statusa quo in med njihovimi nasprotniki. Ker je grozilo, da pride med obema skupinama do obojenoznega snopada, je bil o tem obveščen poveljnik mednarodnih čet, ki je poslal oddelke vojaštva, da so sprle policijske stražnike razorožili, glavne voditelje pa zaprli. Po zatrtju jevanju Brauna so incident izvali hitlerjevci, ki so tudi povsod drugod skušali izizvati pristavev statusa quo, da bi dobili viden

povod za meševanje nad njimi. Braun je prav tako najodločnejše demantiral vse vesti o svojem begu iz Posaarja in jih označil za manever hitlerjevcev, ki bi ga hoteli na ta način v javnosti diskreditirati. Izjavil je, da bo do končne odločite Društva narodov ostal v Posaarju, ker smatra za svojo dolžnost, da šteti svoje pristavev.

## Varnostni zapor za Maksa Brauna

London, 15. januarja. AA. Reuterjev dopisnik poroča iz Saarbrückna, da bodo Maxx Brauna najbrže aretirali, da tako zaščiti voditelja svobodne fronte pred morebitnimi napadi.

## Rezultat glasovanja

Glasovalnih upravičencev je bilo	539.541
Oddanih veljavnih glasov	528.005
Neveljavnih glasov	2.249
Volilna udeležba je torej znašala v odstotkih	97,9

Od oddanih veljavnih glasov so dobili:

status quo	46.513 glasov, t. j. 8,87 %
Francija	2.124 glasov, t. j. 0,4 %
Nemčija	477.119 glasov, t. j. 90,08 %

## Radost v vsem Posaarju

Objava rezultata je izzvala v vsem Posaarju veliko navdušenje — Zvečer so se vršile v vseh mestih velike proslave

Grobno tišino, ki je vladala med objavo rezultata, je po končani objavi prekinilo viharo vzklikanje Nemčiji in Hitlerju. Ze v naslednjem hipu pa so se na dotlej praznih drogovih pojavile hitlerjevske zastave s kljukastim križem na sleherni hiši po vsem mestu. Tudi na javnih poslopih so izvesili nemške zastave v znak, da je plebiscit odločil za Nemčijo. V cerkvah so zazvonili vsi zvonovi in vse mesto je bilo pijano zmage. Vseposvods odmevalo vzkliki »Heil Hitler!« in ljudje se pozdravljajo samo še s hitlerjevskim pozdravom — z dviganjem rok. Današnji dan so Nemci proglasili v Posaarju za narodni praznik. Vse trgovine, tovarne, rudniki in drugi obrati so zaprti, delo povsod počiva. Tudi pouk v šolah je bil tako odpovedan. Ulice so bile ves dan nenavadno živahne, povsod se je trlo ljudi, gostilne in kavarne so bile že od ranega jutra prenapolnjene, tako da jim je ponekod zmanjkalo že vsega, pijače in jedca. Vsi razgovori se sučejo samo okrog plebiscita in vse živahno komentira nepričakovano visoko število nemških glasov, ki je celo posaarske Nemce samo presenetilo. Računali so sicer z zmago, toda da bo tako veličastna, ni nihče pričakoval. Za zvečer so hitlerjevci organizirali v vseh večjih krajih velike proslave, glavna pa se je vršila v Saarbrücknu, kjer so se zbrali vsi glavni voditelji nemške fronte.

Ze v zgodnjih popoldanskih urah so se na vseh koncih začele zbirati nepregledne množice. Od blizu in daleč so prihajale cele kolone, da prisostvujejo glavni proslavi. V mestu so izvršili velike priprave za čim svečanjšo iluminacijo. Vsa javna poslopja so obdali s celimi girlandami električnih žarnic, na bližnjih hribih so naložili grmade in namestili žuromete. Ko je legel na zemljo mrak, se je pojavilo mesto v morju luči, z vseh strani pa so donele godbe in zvočki nemške nacionalne himne in hitlerjevske pesmi. Ob pol 8. zvečer so se začele pomikati kolone po mestnih ulicah noseče na tisoče in tisoče bakel in lampionov, proti glavnemu trgu, kjer je bilo zbirališče. Poldrugoro uro so sledile nepregledne vrste po ulicah ter napolnile ne samo vs trg, marveč tudi vse bližnje ulice. Ob 9. zvečer so zadonele s cerkvenih stolpov hitlerjevske

fanfare, nato pa zvonovi v znak, da se pričena glavna proslava. Na bližnjih gričih so zagoreli kresovi, žurometi pa so napravili na nočnem nebu ogromne kljukasti križ. Z mestne hiše je nagovoril ogromno množico Hitlerjev poverjenik za Posaarje Bürckel, ki se je v imenu Hitlerja zahvalil Posaarcem za njihovo odločnost v tej borbi in naglasil, da ostane 13. januar zgodovinski datum za ves nemški narod. Nato so govorili še voditelji nemške fronte, nakar je vsa množica prisegla zvestobo Hitlerju ter zaključila proslavo z nemško in hitlerjevsko himno. Se pozno v noč so množice manifestirale po ulicah ter proslavljale nemško zmago.

## Kaj pravi Braun

Dočim vlada v vrstah nemške fronte nepopisno zmagoslavje, je opaziti med pristavi statusa quo silno potrtost. Izid glasovanja jih je globoko razočaral. Bili so hrdo prepričani, da bodo dosegli vsaj tolik odstotek glasov, da bi mogli zahtevati vsaj izločitev par okrajev, kjer bi našli zatočišče pred maščevanjem Hitlerjevcev. Ta pričakovanja pa se niso uresničila. V trenutku, ko je bil objavljen izid glasovanja, so spoznali, da je njihova bitka definitivno izgubljena. Glavni voditelj Maks Braun se je z ostalimi voditelji ter več lo pristavev statusa quo zatekel v delavski dom. Nevarnik, ki so ga posestili, je izjavil, da se je nemogoče boriti z demokracijo proti fašizmu. Hitlerjevci so zmagali po njegovem mnenju samo s terorjem, ki so ga vršili v vsem Posaarju in pa s pomočjo denarja, ki ga niso štedili. Pristavi statusa quo so bili tako rekoč brez orožja, ker jih Francija ni podpirala. Braun je nato izjavil, da bo nadaljeval borbo proti hitlerizmu. Danes se je obrnil brozjavno na svet Društva narodov in ga prosil, naj zaščiti vse one, ki so glasovali za status quo, ker bi bili sicer izpostavljeni neizprosni preganjanju. Na vprašanje novinarjev je Braun še dodal, da so posaarski katoličani pustili na cedilo. Ves čas so mu obljubljali podporo in pomoč, v zadnjem trenutku pa so ga zapustili in strnjeno glasovali za Hitlerja.

Ker se so davi razširile vesti, da so pri-

z mnogih govorov nemških državnih in stranknih predstavnikov, ne delajo vtisa pomirljivosti. Morda so pač izlivi čuvstev v prvih trenutkih zmagoslavja, ki jih je treba meriti s posebnim merilom. Določbe o nemški odškodnini, ki jo mora dobiti Francija za saarske prenegovornike, ki prehajajo sedaj znova v nemško posest, so že sprejete z obeh strani; če bo stvar tekla normalno, v tej zvezi ne morejo nastati komplikacije, da bi bilo vendarle preoptimizirano, izključevati jih popolnoma. Tu pa čaka še problem razorožitve, ki ima glede Nemčije mnogo opasnije oblike in kjer je dejansko problem oboževanja, pa problem povratka v Ženevo. Sedaj, ko je saarski problem v svojem jedru rešen, se bo še bolj na to področje preneslo težišče nemško-francoskih odnosov.

Dočim se na splošno izid plebiscita pojmuje ter ocenjuje kot olajšanje in izboljšanje mednarodne politične situacije, pa imamo vendarle tudi relacije,

v katerih more dobiti drugačno osvetlitev. Pred vsem gre za nadaljnji notranji razvoj v Nemčiji. Po povsem določenih napovedih mora sedaj tamkaj nastopiti notranje razčiščenje v narodno-socialistični stranki. A če gre pri tem še pred vsem za nemško domačo zadevo, ki zanima inozemstvo šele v toliko, v kolikor sega nje reakcija na odnošaje preko meje, ne moremo zanemariti vprašanja, kakšen odziv bo napravil izid plebiscita na Avstrijo. To je zelo delikatno poglavje. Nemčija je popustila v svoji akciji za priključek Avstrije. Ali naglašalo se je, da je ta resignacija samo provizorna in da se tu hitlerjevska akcija obnovi, kakor hitro bo saarski plebiscit opravljen. Na avstrijske narodno-socialiste bo napravil saarski uspeh nedvoumno zelo velik vtis in skoraj se ni mogoče odreči domnevi, da bo stopnjeval njihovo bojovnost ter ofenzivnost. Saj je podoba, da so v italijanskih ter francoskih in angleških diplomatskih

## Zmagoslavje v Nemčiji

Vsa Nemčija je proslavila današnji dan kot narodni praznik — Ogromne manifestacije v Berlinu in drugih mestih

Berlin, 15. januarja r. Dasi so bili v Berlinu in v vsej ostali Nemčiji že prepričani o zmagi, pa so vendar vsi še z večjo nestrpnostjo kakor Posaarci sami čakali na objavo rezultata plebiscita. Nemške radijostacije so bile vso noč v pripravljenosti, da takoj objavijo izid glasovanja po vsej državi. Pripravljeni je bila tudi oddaja za Azijo, Afriko in Novo Zelandijo, da bi tako hkratu izvedeli za nemško zmago po vsem svetu. Čim je bil v Saarbrücknu objavljen rezultat, so stopile v akcijo vse nemške radijostacije ter objavile nemško zmago najprej v nemškem, nato pa v francoskem, angleškem, italijanskem, španskem in portugalskem jeziku. Nepričakovano visoko število glasov je presenetilo Nemce

samo. Presenečenje se je kmalu izpremenilo v nepopisno radost. Ljudje so zapustili delo ter hitli na ulice, da se pridružio množicam manifestantov, ki so vzklikali nemški zmagi in Hitlerju.

Poverjenik za Posaarje Bürckel je najprej sporočil izid glasovanja kancelarju Hitlerju, nato pa je imel po radiju govor, v katerem je med drugim dejal: Vsi smo še pod vtisom zgodovinskega trenutka, ko je Posaarje izpregovorilo s svojim lastnim jezikom. Svet mora razumeti ta jasni govor, ki razglasa vsemu svetu, da je Ren nemška meja. Obe sosednji državi bosta tako prišli končno do miru in bosta mogli častno služiti svetovi nemu miru.

## Pot do sporazuma s Francijo odprta

Velevažne Hitlerjeve besede: Nemčija ne zahteva od Francije nobenih teritorialnih koncesij več

Po Bürckelovem govoru je govoril v radiju kancelar Hitler, ki je dejal med drugim:

Končana je 15 letna krivica. Bolest Nemcev v Posaarju je bila bolest nemškega naroda. Radost zaradi vrnitve naših rojakov je radost vsega rajha. Usoda je hotela, da tega žalostnega in nezmyselnega stanja ne konča hladni razum, temveč črka sporazuma, ki je obljubljala svetu mir, čeprav je imela za posledico samo bolest in razdor. Tembolj smo zato ponosni, da je po 15 letih kri tako jasno in mogočno izpregovorila.

Hitler je nato v imenu vseh Nemcev izrekel prebivalstvu Posaarja zahvalo nemškega naroda in nadaljeval:

Te dni in prihodne tedne ste vi, moji Nemci iz Posaarja, zastopniki nemškega naroda in nemške države. Vem, da prav tako kakor v preteklosti v najtežjih okoliščinah, tudi bodoče tedne v veselju zmage ne boste pozabili, da bi mnogim bila vroča želja, da bi vas tudi po vrnitvi domovini kako izzval, zato morate biti strogo disciplinirani. Nemški narod vam bo tem bolj hvaležen, ko bo z vašim nastopom in zadržanjem odpranjen težko in napeto stanje v Evropi.

Mi vsi vidimo v 13. januarju prvi odločilni korak k postopni spravi med tistimi, ki so jih pred 20 leti razmere in človeška nepopolnost vrgle v najstrašnejšo in najneplodnejšo borbo vseh časov. Vaš sklep, nemški rojaki iz Posaarja, mi daje danes možnost izjaviti, da po izvršitvi vaše vrnitve Nemčija ne bo zahtevala od Francije nikakih teritorialnih zahtev več. S tem izražamo svoje priznanje tudi drugim državam za lojalne ukrepe, ki so jih izdale

ob enem s Francijo, in ki so omogočile tako izvedbo plebiscita kakor nadaljnjo izvedbo ukrepov, ki so na vrsti kot sklepna faza plebiscita.

Zelja nas vseh je, da zaključenje te nepravice prispeva k pomirjavi Evrope. Zakaj kakor je naša odličnost čvrsta, da priborimo in zagotovimo Nemčiji enakopravnost, prav tako tudi nočemo zanemarjati tistih nalog, ki vodijo k resnični solidarnosti med vsemi narodi, k solidarnosti, ki je v današnjih časih nevarnosti in skrbi tako neobhodno potrebna. Vi, naši rojaki iz Posaarja, ste mnogo pripomogli, da se poglobi vrednost nemškega naroda in države na zunaj in na znotraj. Nemčija se vam zahvaljuje in vas pozdravlja iz globine svojega srca.

## Posebne izdaje listov

Listi so takoj nato izdali posebne izdaje, v katerih so objavili izid glasovanja ter Hitlerjev govor. Ob enem pa so pozvali prebivalstvo, naj proslavi današnji dan kot narodni praznik ter se udeleži proslav, ki bodo prirejene po vsej državi. Kmalu nato je izšel kratek odlok propagandnega ministra Göbbelsa, ki je odredil praznovanje po šolah. V šolah so se po njegovem nalogu vršile kratke proslave s predavanji o pomenu posaarskega plebiscita. Po vseh cerkvah, evangelijskih in katoliških, so od 12. do 13. zvonili z vsemi zvonovi, za večer pa so hitlerjevske organizacije po vsej državi organizirale proslave zmage v Posaarju z bakladami in ohodi. Se predno je izšel poziv, so bila že vsa javna in zasebna poslopja okrašena s hitlerjevskimi zastavami.

V teku dneva so se vračali s posebnimi vlaki posaarski glasovalci, ki so iz tujine pohiteli v Posaarje, da izvrše svojo volilno dolžnost. Vračajoče se Posaarce so povsod sprejemali z godbami in nepopisnimi ovacijami. Ljudje so kar tekmovali med seboj, da jih kar najbolj pogosta.

## 500.000 ljudi manifestira v Berlinu

Zvečer so se vršile v vseh večjih mestih velike proslave. Največja proslava je bila v Berlinu pred parlamentom, koder so je zbralo skoro pol milijona ljudi. Tu je imel propagandni minister Göbbels dolge govore, v katerem je poveljeval nemško zmago in naglasil, da je s tem odstranjen zadnji kamen spotike med Nemčijo in Francijo, ki je baš pri posaarskem plebiscitu imelo dokumentirala svojo voljo do sporazuma z Nemčijo. Nemška vlada tega ni prezrla in bo odgovorila na enak način. Množica je no končanem govoru defilirala mimo kancelarske palače ter s pozno v noč manifestirala po ulicah. Na enak način so proslavili tudi v drugih mestih zmago v Posaarju. Povsod so bila prirejene baklade.

Nadaljevanje na 2. strani.

# Na preokretnici evropske politike

## Nemški propagandni minister Goebbels je izjavil, da je sedaj odstranjen zadnji kamen spodtike med Nemčijo in Francijo

Opoldne je propagandni minister Goebbels sprejel inozemske novinarje in jim podal izjavo, v kateri je obeležil pomen posaarskega plebiscita. Med drugim je dejal: V mnogih državah so se razširile govornice, o neslalnosti sedanega nemškega režima. Rezultati posaarskega plebiscita pa najbolje dokazujejo, kako nesrečni so bili ti glasovi. Plebisitu je treba pripisati toliko večjo važnost, ker se je izvršil popolnoma svobodno brez vsakega tujega in celo nemškega vpliva. Pripominjati je treba, da je posaarska vladna komisija podpirala vse, kar je bilo proti Nemčiji in nemškemu interesom. Posaarje je nastalo v času, ko je bilo ločeno od Nemčije, središče najzagrizenjših komunistov in marksistov. Kljub vsemu temu je preko 90 odstotkov vseh Posaarcev glasovalo za Nemčijo. To jasno kaže, da je

značaj Posaarcev povsem istoveten z značajem Nemcev in da je Posaarje nemško ozemlje. Pri plebisitu Posaarci niso dokazali samo svojega pravega državljanstva, nego so priznali tudi narodno socialistični režim. Zato so se volitve jasno dokazale, da je narodno socialistični režim v Nemčiji trden in neomajen. Hitler je davi v svojem govoru dejal, da je nemški narod pod narodno socialističnim režimom zgradil most, na katerem bo mogoče doseči spravo med dvema velikima narodoma, nemškim in francoskim. In morda sedaj dejansko stojimo na preokretni točki evropske politike.

V trajen spomin srečnega izida posaarskega plebisita je predsednik berlinske občine odredil, da se doseđanta Stresemannova ulica preimenuje v Saarlandstrasse.

# Francija pričakuje, da bo sedaj tudi Nemčija pokazala dobro voljo in upoštevala lojalnost Francije

Pariz, 15. januarja. r. Dasi posvečajo vsi listi posaarskemu plebisitu največjo pozornost, vendar ne kažejo nikakega presenečenja nad njegovim izidom. Vladni listi soglasno ugotavljajo, da je bila zmaga nemške fronte že v najprej jasna ter da je Franciji šlo zgolj za to, da se plebisit izvede popolnoma nepristransko. Listi skrajne desnice in skrajne levice pa očitajo vladi, da je s svojo pretirano nevtiralnostjo omogočila tolikšen trijumf nemške fronte. V splošnem pa so v Franciji sprejeli rezultat z zadovoljstvom, ker je jasen in nedvoumen. Za Francijo je stvar zdaj rešena. Njena edina želja je, da se v Posaarju ohrani mir in da se zaščiti oni, ki so glasovali za status quo. Vse druge sklepe, ki morajo se priti, mora sprejeti Društvo narodov. Baš nasprotno, pokazalo se je, da je Francija tudi do nasprihodna skrajno lojalna.

Francoska zunanja politika je vedno bazirala na respektiranju mednarodnih pogojev. Zaradi tega pozdravljamo, da so se pri urejanju posaarskega vprašanja upoštevali mednarodni dogovori. Morem zagotoviti, da noben Francoz ne bo dvomil o pravilnosti rezultata plebisita. Društvo narodov je v svoji vlogi kot posrednik za mir in kot garant mednarodnega reda in varnosti doseglo velik uspeh. Njegova naloga je sedaj, da v vseh podrobnostih določi stopanje za povratek Posaarja k Nemčiji. Trdno sem prepričan, da bo moralni avtoriteti ženevske institucije in čutu dolžnosti nemške vlade uspelo, da bosta pravično rešila vsa vprašanja, ki bi mogla povzročiti nerazpoloženje med Francijo in Nemčijo. Plačilo posaarskih rudnikov se je že temeljito proučilo, zaradi tega menim, da ureditev finančnih vprašanj ne bo povzročala nobenih težkoč. Najbolj kočljivi problem, ki se bo pojavil po glasovanju, bo možnost posaarske emigracije. Pa tudi ta problem se je temeljito proučil vsaj od naše strani, interesira pa predvsem Društvo narodov, ki ima dolžnost, da čuva interese emigrantov. Francija seveda ne more zapreti svojih meja posaarskim beguncem, vendar pa želi, da sploh ne bo nobene emigracije. Izjavil sem že, da je ureditev posaarskega vprašanja izrednega pomena za bodoči razvoj nemško-francoskih odnosov. Prepričan sem, da goji velika večina francoskega naroda željo, da bi se ti odnosi izboljšali ter tako omogočili evropsko sodelovanje, ki si ga želijo vsi dalekovidni državniki. Ako bomo s svoje strani storili vse, da pospšimo likvidacijo posebnega režima v Posaarju, je tudi naša pravica zahtevati od nemške vlade, da pokaže isto dobro voljo, in da predvsem respektira pravice narodov.

Največjo skrb povzročajo Franciji za enkrat begunci iz Posaarja, ki se bodo gotovo predvsem zatekli v Francijo. Vlada se že nad mesec dni bavi z vprašanjem njihove naselitve, ker smatra, da je napram njim nekako moralno obvezana. V Franciji pričakujejo okrog 50.000 beguncev iz Posaarja, to je predvsem vse one, ki so glasovali za status quo. Da bi mogla tolikemu številu emigrantov omogočiti življenje na francoskem, bo vlada najbrže prisiljena odrediti gostoljubnost drugim inozemcem. Zadržuje se, da namerava predvsem preklicati Poliakom in Rusom izdana dovoljenja za zaposlitev. Tudi med židovskimi emigranti iz Nemčije namerava vlada izvesti strogo revizijo.

Ministrski predsednik Flandin je o plebisitu v Posaarju izjavil novinarjem med drugim:

# Takojšnja izročitev Posaarja Nemčiji

## Svet Društva narodov priporoča takojšnje združenje Posaarja z Nemčijo - V pričakovanju popolne preorientacije nemške zunanje politike

Zeneva, 15. januarja. r. Izid plebisita v Posaarju je napravil v ženevskih krogih zelo globok vtis. Čeprav ni nihče dvomil o tem, da se bo večina odločila za Nemčijo, vendar tudi ni nihče pričakoval tako ugodnega rezultata za Nemčijo. Po drugi strani pa so mnogi, da je jasen izid plebisita zelo olajšal tudi delo in sklepe Društva narodov. Načrt morebitne odepitve enega dela Posaarja je postal iluzoren, ker v nobenem okraju in v nobeni občini ni večine za status quo. Volilna komisija je danes po posebnem kurirju sporočila izid plebisita tajništvu Društva narodov, ki je to poročilo takoj predložilo svetu Društva narodov. Volilna komisija je danes popoldne odpotovala iz Saarbrückna in bo jutri prispela v Zenevo, da predloži podrobno poročilo.

na kateri je v načelu sklenil priporočiti Društvo narodov povratek vsega Posaarja Nemčiji. Odbor bo jutri skupno z volilno komisijo nadaljeval svoja posvetovanja in na četrtkovi seji sveta DN predložil svoje poročilo. Svet Društva narodov bo nato določil datum za obnovo nemške suverenitete v Posaarju ter uredil tudi razna druga vprašanja, ki so v neposredni zvezi s tem. Kakor se zadržuje, se bodo takoj nato pričela pogajanja med nemškimi in francoskimi strokovnjaki o praktični izvedbi finančnih dogovorov. Pogajanja se bodo vršila pod vodstvom posaarskega odbora Društva narodov v San Remu.

Kar se tiče posledic posaarskega glasovanja za razvoj evropske politike, so v ženevskih krogih optimistični. Splošno smatrajo, da bo prišlo sedaj do popolne preorientacije nemške zunanje politike in da se bo Nemčija vrnila k Društvu narodov in na razorožitveno konferenco. Te nade so še bolj potrile današnje izjave nemških državnikov po objavi rezultata plebisita in pri večernih proslavah, ker so se vsi izrekli za sporazum s Francijo. Vsekakor pa bo mogoče konkretno govoriti o vseh teh problemih šele tedaj, ko bo Posaarje dejansko izročeno Nemčiji.

Svet Društva narodov, je danes na tajni seji sprejel na znanje izid plebisita. Na vprašanje predsednika sveta DN turškega zunanega ministra Tevfika Ruždi Arasa, ali ima kateri izmed članov sveta k izidu kaj pripomniti, se ni nihče javil k besedi. Svet DN je nato sklenil, naj tričlanski odbor za Posaarje, ki mu predseduje italijanski delegat baron Aloisi, izdela končno poročilo o posaarskem vprašanju. Posaarski odbor je imel takoj nato svojo sejo.

# Odmevi v inozemstvu

Izid saarskega plebisita je pričakovala z veliko napetostjo vsa mednarodna javnost. Zlasti vsa Evropa se predobro zaveda, da je od tega v veliki meri odvisen nadaljnji razvoj mednarodne politike. Vsak drug izid bi mogel dovesti do novih komplikacij. Absolutna zmaga Nemčije je bila zato povsod sprejeta z zadovoljstvom, ker vidijo v tem odstranitvi glavne ovire za sporazum med Francijo in Nemčijo, od čegar je v veliki meri odvisen mir vse Evrope.

## Anglija

London, 15. januarja. Londoni listi pozdravljajo rezultat posaarskega plebisita in izražajo mnenje, da bo sklep Posaarcev pripomogel k pomiritvi Evrope. Daily Mail pravi, da bi nadaljevanje dosedanjega sistema dovelo samo do zapletitve, ker je sedaj posaarsko prebivalstvo jasno pokazalo, da ga režim Društva narodov ni navdušil.

Ski kancelar o miru in sodelovanju in kjer pravi, da Nemčija zdaj nima več teritorialnih zahtev do Francije.

## Italija

Rim, 15. januarja. w. Tudi italijanski politični krogi so izid posaarskega plebisita pozdravili z zadovoljstvom. Velika večina za Nemčijo je ustvarila popolnoma jasen položaj, ki bo Društvu narodov olajšal svoj sklep glede zopetne priklonitve Posaarja k Nemčiji.

## Češkoslovaška

Praga, 15. januarja. AA. Politični krogi v Pragi vidijo v izidu plebisita v Posaarju nov korak k pomiritvi Evrope.

## Švica

Berlin, 15. januarja. AA. DNB poroča iz Basela: Švicarska zvezna vlada je takoj po objavi rezultata plebisita v Posaarju odredila postritev obmejne kontrole. Posebno strogo bodo pregledovali polne liste, da se

prepreči prihod preveč neželenih elementov v Švico. V ostalem so v Švici sprejeli izid z zadovoljstvom.

## Avstrija

Dunaj, 15. januarja. AA. Čeprav so že pred nekaj dnevi vse znanjeje voditelje nacionalnih socialistov prepeljali v preventivne zapore, je v zvezi s tem vseh večjih avstrijskih mestih prišlo po objavi izida posaarskega plebisita do viharnih manifestacij za Nemčijo. V Innsbrucku, Graecu, Linču in mnogih drugih mestih so se zbrale po glavnih ulicah velike množice ljudi, ki so z vzkliki »Zivela Nemčija! Zivela nemško Posaarje!« dajali izraza svojemu veselju. Policija je manifestante povsod razgnala. V Linču je prišlo na več krajih do incidentov, ker so manifestantje vzklikali Hitlerju. Mnogo oseb so aretirali.

Na Dunaju se je popoldne zbrala okoli univerze in v prvem dunajskem okrožju

večja skupina ljudi, ki so demonstrirali in vzklikali »Zivela nemško Posaarje!«. Ko se je zbralo že okoli 2000 oseb, je intervenirala policija in demonstrante z gumijevkami razgnala. Mnogo oseb je aretiranih. Policija je energično razgnala tudi demonstrante pred univerzo. Več oddelkov vojaštva vzdržuje red v popolni bojni oprami.

## Odmevi v Beogradu

Beograd, 15. januarja. p. V vrstah nemške kolonije v Beogradu je izšel izid glasovanja v Posaarju veliko navdušenje. Prostor nemškega prometnega urada za tujski promet v Beogradu so bili v proslavo te nemške zmage svečano okrašeni. V eni izložbi je bil izobešen med evetjem in zelenjem zemljevid Posaarja, nad njim pa visi rudarska svetilka, ob strani pa je tablica z izidom glasovanja. V drugi izložbi je med jugoslovensko in nemško zastavo Hitlerjeva slika.

# Prva posledica: rekonstrukcija vlade?

## Dr. Schacht postane baje podkancelar in neomejen finančni in gospodarski diktator v Nemčiji

Berlin, 15. januarja. g. Po končanem plebisitu v Posaarju se pričakuje v Nemčiji velike politične izpremembe. V gospodarskih krogih govori o presodni vladi, ki naj bi ustrezala zadnjemu političnemu razvoju ter predvsem izrazila tudi na zunan ojačenje dr. Schachtove pozicije. Dr. Schacht, ki je do sedaj še komisar za gospodarstvo in upravlja državno gospodarsko ministrstvo, bo najbrže postal šel ogromnega aparata, ki bo obsegal vse sektorje nemškega gospodarstva. V njegovih rokah bi bila potemtakem združena ministrstva za gospodarstvo, finance in

prehrano. Dosedanji državni finančni minister Schwerin - Kosigk bi v tem primeru prevzel dr. Schachtovo mesto predsednika Državne banke, med tem ko Darreja smatrajo za več all manj odžaganega. Dalje se zadržuje, da bo tudi delovno ministrstvo, ki ga vodi sedaj bivši vodja Stahlhelma Seldte, podrejeno dr. Schachtu in da bo dr. Schacht v zvezi s temi važnimi koncentracijami ponudeno mesto podkancelarja. Kakor se govori v političnih krogih, bodo vse te izpremembe izvršene po drugi obletnici Hitlerjevega režima.

# Predsednik vlade kandidira v senat

Novi Sad, 15. januarja p. V Novem Sadu se je danes vršila v prostorih banke uprave banovinska konferenca JNS, na kateri so bile določene kandidature za nadomestne senatske volitve. Konferenci je prisostvoval tudi minister pravde g. dr. Dragutin Kojić, navzod pa so bili vsi senatorji, narodni poslanci, banovinski svetniki in delegati sreskih organizacij JNS iz dunavske banovine. Prisotne je pozdravil minister dr. Kojić z daljšim govorom, v katerem je naglasil, da se vidi že iz vladne deklaracije, da predstavlja njen delovni program nadaljevanje notranje in zunanje politike pokojnega kralja Udelitelja. Obširno je govoril nato o delu vlade.

zlasti o novem proračunu ter omenil v zvezi s tem tudi uradniško vprašanje, glede katerega je naglasil, da pripraviva vlada praktično rešitev tega problema. Vlada si bo prizadevala poenostaviti državno upravo ter namerava v zvezi s tem izvesti tudi reformo sodstva. Po ministrovem govoru, ki so ga sprejeli zborovalci z velikim odobravanjem, se je razvila kratka razprava o kandidaturah za nadomestne senatske volitve. Soglasno je bila sprejeta naslednja kandidatna lista: 1. ministrski predsednik Bogoljub Jevtić, 2. bivši senator Anton Vidaković in 3. bivši senator Milan Marjanović

# Enotno vodstvo osrednjih državnih denarnih zavodov

## Narodna banka, Hipotekarna in Priv. agrarna banka ter Poštna hranilnica bodo odslej vse podrejene finančnemu ministru

Beograd, 15. januarja. r. Ministrski svet je nočjo sprejel sklepe, ki so velikega pomena za bodoče delo državnih denarnih ustanov. Stirje veliki denarni zavodi, državni ali od države privilegirani - Narodna banka, Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica in Privilegirana agrarna banka - so spadali do sedaj v resore starih raznih ministrstev: finančnega, trgovskega, prometnega in kmetijskega. Zato med njimi ni bilo nikakega tesnejšega sodelovanja in je vsak teh zavodov delal po drugih direktivah tu in tam celo v nasprotju drug z drugim.

1934-35 je ministrski svet na predlog finančnega ministra izdal tole uredbo o prevedbi Državne hipotekarne banke, Poštne hranilnice in Privilegirane agrarne banke v pristojnost finančnega ministrstva.

Vsi stirje zavodi so stali v najtesnejšem sodelovanju s finančnim ministrom in so vršili na njegov račun velike finančne posle, v glavnem blagajniškega značaja, pa tudi posle za reguliranje denarnega in efektivnega tržišča, odnosno posle, ki spadajo v valutno politiko države. Kljub temu je edino Narodna banka doslej spadala pod pristojnost finančnega ministra. Verjetno je, da bi bil uspeh dela in pomoči, ki jih te ustanove dajejo narodnemu gospodarstvu, mnogo večji, če bi se njihova prizadevanja združila in trajno spravila v sklad s splošno kreditno in gospodarsko politiko vlade.

Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica in Privilegirana agrarna banka se izočinijo iz pristojnosti ministra za trgovino in industrijo, odnosno ministra za promet, odnosno ministra za poljedelstvo ter se prevedejo v pristojnost finančnega ministarstva.

Veljavo izgube, v kolikor so v nasprotju s poprejšnjim odstavkom tega člena, zakonske določbe, in sicer: a) zakon o ureditvi uprave fondov (Državna hipotekarna banka) od 8. julija 1898 s vsemi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami; b) zakon o poštno-hranilno-čekovnem in virmanskem prometu v kraljevini SHS od 30. novembra 1921 z vsemi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami in c) zakon o Privilegirani agrarni banki od 16. aprila 1929 s vsemi poznejšimi izpremembami in dopolnitvami.

Ker je danes privatno bančništvo in kreditno združništvo v veliki krizi in v polnem zastoju, je njuna funkcija v znatnem obsegu in pod silo razmer prošla na gori omenjene državne in poldržavne ustanove. Ko so sprejeli še ta del poslov in sprčo medsebojne nepovezanosti teh denarnih zavodov, niso mogli v takšnih prilikah delovati v nekaterih važnejših primerih in smeri zadovoljitve kreditnih potreb poljedelstva in gospodarstva sploh. Niso mogli izvesti potrebne kontrole pri podeljevanju in porabi dovoljenih kreditov ter njihove racionalne izrabe v svrhu pospeševanja proizvodnje, trgovine in sploh gospodarskega prometa, prav tako pa niso mogli koordinirati svojega delovanja v smeri obnove denarnega tržišča po določenem načrtu, da se omogoči aktivno poslovanje istih denarnih ustanov, ki so sicer zdravi ki so pa paralizirani z zaščitnimi ukrepi, nastalimi v dobi splošne krize.

Vse razlage v zvezi z izvajanjem te uredbe spadajo v pristojnost finančnega ministarstva.

Ta uredba stopi v veljavo z dnem razglasitve v Službenih Novinah; takrat izgube veljavo vse zakonske določbe, ki ji nasprotujejo.

# Obmejna konferenca z Madžarsko

Budimpešta, 15. januarja. w. V madžarskem kraju Utvarju v pečujemskem okraju se je začela večeraj madžarsko-jugoslovenska obmejna konferenca za ureditev obmejnega razmerja ob madžarsko-jugoslovenski meji, ki je bila dogovorjena že za lansko jesen, pa je bila zaradi napetosti, ki jo je povzročil marsejski atentat, odložena. Konferenca bo imela urediti naslednja tri glavna vprašanja: 1. Ukrepe za preprečitev stalnih obmejnih incidentov, 2. Skupno vzdrževanje cest v obmejnem pasu, in 3. Ukrepe za obmejne prestepe in za plačevanje davkov takozvanih dvovalstnikov.

# Še en terorist aretiran

Pariz, 15. januarja. č. Po vesteh iz Toulousea so policijski organi pri večerajšnji raciji v delavskem okraju med drugimi sumljivimi elementi aretirali tudi jugoslovenskega državljana Vukašina Filipovića, čigar izročitev je jugoslovenska vlada zahtevala že pred nekaj meseci.

# Upokojitev

Beograd, 15. januarja p. Z odlokom prosvetnega ministra je upokojena učiteljica Nikolina Zega-Karković v škofji Loški.

# Odhod Jevtića v Ženevo

Beograd, 15. januarja. p. Ministrski predsednik in zunanji minister g. Bogoljub Jevtić je nočjo odpotoval v Zenevo, ker je zaradi tamkajšnjih važnih mednarodnih političnih pogajanj in razgovorov njegova prisotnost nujno potrebna. Z njim sta odpotovala še njegovega kabinetna Marković in tajnik Knežević.

Pred njegovim odhodom iz Beograda je bil podpisan ukaz, s katerim je bil imenovan za namestnika ministrskega predsednika minister vojske in mornarice general Zivković, za namestnika zunanega ministra pa pravosodni minister Kojić.

# Zadružniki

## pri kmetijskem ministru

Beograd, 15. januarja. p. Kmetijski minister dr. Dragoljub Janković je danes dopoldne sprejel v svojem kabinetu 30 člansko deputacijo Glavne zadružne zveze pod vodstvom zveznega predsednika dr. Antona Korošca. Dr. Korošec je pozdravil novega ministra kot zadružnika in ga v imenu deputacije prosil, naj jim prej izda enoten zadružni zakon in vodi politiko svojega resora predvsem s stališča sanacije zadružništva. Minister Janković je v svojem govoru naglasil, da je deklaracija vlade podarila, da bo vlada posvečati zadružništvo posebno pozornost in da bo on zlasti v svojem resoru vodil v tem duhu svojo politiko. Prizadeval si bo, da jim prej izda zadružni zakon, ki naj v polnem obsegu pripomore, da bo zadružništvo moglo vršiti svoje veliko misijo tako v pogledu kmetijstva, kakor v pogledu vsega narodnega gospodarstva. Glavno skrb bo posvetil predvsem tim prejšnji sanaciji onih zadruž, ki so zaradi splošne gospodarske krize prišle v težkoče. V tem pogledu je podpore potrebno hratsko zadružništvo. Deputacija je z zadovoljstvom vzela na znanje izjavo g. ministra ter nato poselila še prometnega ministra, ki ga je naprosila, naj izdejava jim večje olajšave za zadružništvo v svojem resoru.

# Upokojitev

## v notranjem ministru

Beograd, 15. januarja AA. Z ukazom kr. namestništva so na predlog notranjega ministra upokojili: Kosta S. Katić, pomočnik notranjega ministra, Živojin J. Rudimirović, generalni inspektor notranje ministrstva in dr. Jovan J. Zec, pomočnik bana dunavske banovine.

Z drugim ukazom so vsi trije odklikovani z redom Jugoslovenske krone 2. stopnje.

# Novi upravnik Beograda

Beograd, 15. januarja AA. Z ukazom kr. namestništva je na predlog notranjega ministra imenovan za upravnika mesta Beograda dosedanj pomočnik upravnika mesta Beograda Dušan M. Filipović.

# Tragična smrt

Dolenji Logatec, 15. januarja

Danes kmalu po kosilu se je tu pripetila strašna nesreča, katere žrtev je postala 57letna starica Marija Mučkova, mati znanega lesnega trgovca, stanujočega v Dolenjem Logatcu 12. Starica je imela sama svojo sobico. Ker je danes pritisnil hudi mraz, je ves dan posedala pri peči in pridno nalagala drva. Ko je po kosilu zopet kurila peč, je nenadoma svignil iz nje plamen in hipoma obnem njeno krilo. Nesrečna ženica si ni mogla več pomagati la začela je goreti po vsem telesu. Ko so prihitali na njene obupne klice domači na pomoč, je bila že vsa opečena po srednjem delu života. Iz Dolenjega Logatca se telefonično poklicali na pomoč okrog 15. reševalce iz Ljubljane, ko so pa ti prišli tja, je bila uboga starica že mrtva. Podlegla je stranim opeklinam. Tragična smrt matere uglednega trgovca je vzbudila v vsem trgu splošno sočutje.

# Požar na Gmajni

Ljubljana, 15. januarja

Ko se je dopoldne okrog 10.30 peljal posestnik in občinski svetnik Vrbinč iz Barja na kolesu po Opekarski cesti, je opazil, da sviga iz lesene barake na stranski poti velik plamen. Vrbinč je naglo poiskal najbližji telefon in obvestil gasilce. Že čez nekaj minut je oddrvala motorka z osmiimi gasilci pod vodstvom podvodje g. Ogrina na kraj požara. Ko so gasilci prihitali na stransko pet pred hišo št. 11, je bila vsa lesena baraka, v kateri je bila mizarska delavnica mojstra Karla Buha, že v plamenih. K sreči so gasilci naglo odkrili hidrant in napeljali cevi. Posrečilo se jim je, da so rešili Jarvarnico in shrambo v enem kotu barake, ves ostali del je pa pogorel do tal. Bila je pa tudi precejšnja nevarnost za bližnje stanovanjsko poslopje in le nagla intervencija poklicanih gasilcev je preprečila večjo nesrečo. V baraki je bila popolnoma nova spalnica iz mehkega lesa, ki jo so mojster šele pravkar dogotovil, poleg nje je pa zgorelo tudi več skobelnikov in vse orodje, tako da ima mojster okrog 20.000 Din škode. Kako je ogenj nastal, ni znano. Buh je zjutraj kahal v delavnici mizarski klec, nato pa je odšel v mesto po opravkih. Najbrž se je vnelo oblanje, ki je ležalo poleg peči, nato pa se je ogenj bliskovito razširil. Sreča v nesreči je, da je bil Buh zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici in »Slavivije za 30.000 Din in bo tako dobil« vso škodo povrnjeno. Gasilci so se po gašenju v hudem mrazu, v katerem so zmrzovale cevi, vrnili ob 12.31 v Mestni dom.

# Vremenska napoved

Vremensko stanje 15. t. m.: Visok pritisk nad zapadno in vzhodno Evropo, depresija nad Sredozemskim morjem in na skrajnem severu. — V Jugoslaviji je bilo oblačno s snegom v večini vzhodne polovice, dež na skrajnem jugu, deloma oblačno na skrajnem zapadu. Temperatura brez velikih sprememb.

Novosadska vremenska napoved za sredo: Oblačno s snegom od časa do časa v sredi države in na jugu. Zjasnitev z jutranjimi megli na severozapadu.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Precej stalno, zmeren mraz.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Večinoma še jasno, zjutraj precejšen mraz.

# Naši kraji in ljudje

## Ptuj zgradi Kulturni dom kralja Aleksandra I.

Ptuj, 15. januarja  
V nedeljo se je ustanovil pod predsedstvom mestnega predsednika g. Jeršeta odbor za postavitev spomenika blagopokojnemu Viteškemu kralju. »Kulturni dom kralja Aleksandra I.« bo stal na Miklošičevi cesti. In sicer se bo biva velika vojašnica za te namene povsem preuredila ali pa se bo staro poslopje povsem podrla in sezidala nova stavba. V domu bodo našla zavetišča vsa društva, predvsem pa Sokol, ki bo imel zadaj na dvorišču tudi krasno telovadišče. Za postavitev doma bo prispevala ptujška mestna občina 250.000 Din, plačevala pa bo v obrokih. Dalje prispeva Sokol 100.000 Din, Narodna čitalnica pa 250.000 Din, čim bo prodan sedanji Narodni dom. Proračunski stroški znašajo 1.000.000 Din. Ko je že zdaj zagotovljenega nad pol milijona Din kapitala, je pričakovati, da bodo dom začeli zidati še to leto. Ostanek bodo prispevale vse občine ptujškega srca in denarna zbirka po vsem srezu. Starošine državnih in avtonomnih oblasti se zatorej napašajo, da nabranih prispevkov javnih namenešencev ne odvajajo drugim odborom, marveč naj ti ostanje v Ptujju in se izročijo odboru za postavitev spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Urediteljju, ki ima svoj račun pri Mestni hranilnici. Za pokrovitelja za postavitev Kulturnega doma kralja Aleksandra I. je odbor naprosil pomočnika bana g. dr. Pirkmajerja. V častni odbor pa so bili izvoljeni: predsednik občine Jerše Ljudski, sreski načelnik dr. Bratina Zvonko, komandant mesta inž. major Manojlovič, mestni proč. Graf, narodni poslanec Petovar Lovro in banksi svetnik dr. Senčar Matej. V poslovner odboru so: predsednik Jerše Ljudski, podpredsednik Pirih Pavel, člani Lenart Fran, Velegovec, Berlič Joško, restavrtar, dr. Fermeč Ivan, odvjetnik, Vadnjal Stane, uradnik ekspoziture OUZZ, Smid Matevž, tovarniški usnar, dr. Salumun Franjo, odvjetnik, Gorup Josip, šolski nadzornik, dr. Lipič Lovro, sodnik, Kraker Alojz ml., velegovec, župni svetnik Svet Altonz, Vinčič Ignac, župan na Bregu, Jerše Stefanija, soproga mestnega predsednika in ga. Jelka Salumun, soproga odvjetnika. Širši odbor pa bo obstojal iz predsednikov vseh občin ptujškega srca in predsednikov vseh društev, ki se izjavijo za sodelovanje.

## Redka lovska sreča

Kočevje, 15. januarja  
Gozdni in lovski čuvaj Parte Ivan, ki vrši kot nastavljenecčasne državne uprave razlaščenih gozdov svojo službo na Rogu, je imel v soboto 12. t. m. izredno lovske sreče. Ko je s puško na rami koral po gozdu skoro ob meji veleposest-

## Železničarji so ustanovili svoj odbor JS Na nedeljskem ustanovnem obnem zboru je dobila Jadranska Straža pod predsedstvom žel. direktorja J. Cugmusa nov krajevni odbor v Ljubljani

Ljubljana, 14. januarja  
Jadranska straža je zajela tudi med našimi železničarji najširše vrste. Članstvo JS se je v železničarskih vrstah v zadnjih letih s prizadevanjem in podporo vodilnih funkcionarjev železniške direkcije tako pomnožilo, da so voditelji organizacije smatrali za potrebno, da osnujejo v Ljubljani po vzorcu ostalih močnejših železničarskih središč lastno matico JS, ki bo tako lahko še vse bolj intenzivno stremela za cilje te naše narodne organizacije. Ustanovni občni zbor novega krajevnega odbora Jadranskega železnika je bil po opravljenih formalnostih in odobrenih pravih sklican v nedeljo ob 10. v dvorani Sloge, ki je bila prav dobro zasedena. Pomembnemu dogodku je razen številnega članstva za direktorjem J. Cugmusom na čelu prisostvoval tudi predsednik občnega odbora namestnik bana g. podban dr. Pirkmajer in tajnik dr. Jeglič, dalje sta bila navzoča tudi predsednik krajevnega odbora gg. J. Pogacnik in prof. Marjanovič. Ustanovni občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora dr. V. Meliwa, ki je kratko orisal zgodovino razvoja te najbolj razširjene organizacije med železničarji ter nato poročal še o končanem delu za ustanovitev lastnega krajevnega odbora. Nato je podal besedo predsedniku občnega odbora g. podbanu dr. Pirkmajerju, ki je v lepih programatičnih besedah razvil visoke cilje Jadranske straže za vse sloje in stanove prebivalstva ter z neprikritim veseljem in posebnim zadovoljstvom pozdravil ustanovitev te važne in močne postojanke v veliki družini jadranskih stražarjev. Po teh uvodnih besedah so se vršile volitve v odbor novega krajevnega odbora, v katerega so bili z vzklikom in soglasno izvoljeni: za predsednika: direktor Josif Cugmus, za člane upravnega odbora pa: načelnik inž. Finc Franc, načelnik Ivan Deržič, šef računovodstva Karlo Zupančič, poverjenik Matko Drovenc, kontr. Janez Košir, viš. kontr. Franc Pustoslemšek, kontrolor Vinko Furlan, viš. pristav Nace Irkič, kontr. Josip Dermelj, nadkretnik Fran Kervin, nadz. proge Val. Poženel, telef. Ivan Gerželj, kontr. Marcel Gruden in Alojz Maurer, v nadzorstveni odbor pa: viš. svetnik inž. Franc Zelenko, viš. pristav dr. V. Meliwa ter viš. kontr. Hvala Hijeromim, Viktor Jeruc ter Pavel Masič. Po končanem volitvah je povzel besedo novoizvoljeni predsednik direktor Cugmus, ki je v lepem govoru obnovil načela, ki so privedla železničarje do zavesti, da so v tako velikem številu člani JS in je njih število naraslo tako, da so si sedaj lahko ustanovili lastno matico. Govoril je dalje v splošnem o pomenu te velike narodne propagandne in obrambne organizacije, ki ji je treba posvetiti vsa pažnja in po vseh močeh prispevati k njenemu razvoju in dosegu njenih ciljev. Organizacija združuje žive sile naroda po vsej naši domovini in obrača posebno pogled naše mladine na nedogledne naloge in dolžnosti.

va, mu prideta nasproti dva divja prešiča. Prvega je pogodil smrtno s prvo kroglo in preden se je drugi mogel pognati v beg ali napasti, je tudi že ta obležal zadet od lovske krogle.

Toda sreča je namenila lovca še večje presenečenje. Ni še naredil koraka, da se približa svojim žrtvam, pride na pozorišče še tretji prešič, kateremu je Parte takisto kar hitro upihnil luč z dobro pogodnim tretjim strelom. Ta zelo redek primer, da bi lovec sam na enem mestu ustrelil zapored tri divje prešiče, je v okolici zbudil veliko zanimanje. Poleg lovskega užitka prejme Parte od banke uprave lepo nagrado za pokončevanje teh zveri.

sti, ki jih ima naš narod, da obrani svoj obstanek in svoj pomen v kulturnem svetu. Našteti so politični in gospodarski razlogi, ki utemeljujejo potrebo jadranske orientacije naše države, najbolj pa nam je pokazal pot, katero moramo hoditi, naš blagopokojni vladar viteški kralj Aleksander I. Ureditelj sam, ki je nastopil zad-

## Žrtve praznoverja v prestolnici

### Ciganska vražarka, ki si je z vraženjem zaslužila preko milijon dinarjev, je bila obsojena na 5 let robije

Beograd, 15. januarja  
Pred beograjskim okrožnim sodiščem se je že v petek 11. t. m. pričela razprava, ki je razkrila naravnost neverjetne primere praznoverja med vsemi sloji prebivalstva. Državni tožilec je obtožil 22letno ciganko Marijo Šajnova, njeno sestro in njeno mater, da so od l. 1932. do lani s svojimi prokovanji in čarovanji izmamile od raznih oseb manjše in večje zneske denarja in razne dragocenosti. Ko se je razkrilo njihovo veliko sleparstvo v škodo menjalnične uradnice Elizabete Majerjeve, ki je čarodejkam znosila ves svoj denar in vse svoje dragocenosti, so se pričeli prijavljati tudi drugi oškodovanci. Pred sodiščem se je naposled znašla le večina oškodovank iz delavskih slojev, dočim so mnoge ugledne klientke ciganskih sleparj razje molče prenašale svojo izgubo. Med žrtvami sta bili tudi dve sestri Slovenki, Tončka in Julka Lipovec. Tončko je Marija Šajnova opeharila za 15.000 Din.

Mlada vražarka je svojim klientom za drag denar obljubljala pomoč »vile« in drugih dobrih duhov v vseh zadevah, znala pa jih je tudi strašiti z raznimi nesrečami, če se ne bodo odkupili vsemogočnim tajnim silam. »Vilam« je bilo treba najfinejše svile, zlatine in seveda tudi denarja. In kakor so dajale vražarki za čudodelno pomoč denar in zlatino gospe, tako so

nje potovanje v svet po našem divnem Jadranu. Zato je Jadranska straža popolnoma po pravici dodala svojemu pozdravu »Čuvajmo naše morje« še izvzvene besede velikega pokojnika: »Čuvajte Jugoslavijo«. S tema dvema rekoma je JS zajela oni kompleks nacionalnega udejstvovanja, ki je za vso državo in za vsakega državljanja najnujnejša potreba in dolžnost. Vse to velja še v prav posebnih meri za železničarje, pri katerih za te cilje ne odločajo samo gospodarski, temveč tudi državno-politični razlogi.

Zbor je sprejel zanosne besede svojega novega predsednika s spontanim odobravanjem, saj so porok, da bo šlo delo v tej novoustanovljeni matici JS z vsem navdušenjem svojim ciljem nasproti.

## ŽENSKKE!

KO BOSTE ENKRAT PRALE

# SAMORAD PRALNIM PRAŠKOM,

BO TA EDINA VAŠA HVALA  
PREIZKUSITE GA ČIMPREJ!  
ZAHTEVAJTE GA POVSOD!



dinja prinesla na mizo kuhano žganje, se spet ni nihče več brigal za gospodarjevo odsotnost. Proti jutru, ko je bila družba vsa razposajena, pa je nekaj udarilo po oknu in v sobo sta se skozi razbite sipe skotalili odsekani glavi — hišnega gospodarja Jovana in mlade Zorke.

Zaradi strašnega dogodka je bila takoli pokoncu vsa vas in alarmirani so bili oroniki, ki so preiskali vso okolico, da bi našli sledove strašnega zločina in morileca, o katerem nihče ne dvomi, da je bil ljubosumni Djuro Ivanov. Alarmirali so tudi obmejne straže. Nekoličani so večeraj jutraj pripovedovali, da so videli na vse zgodaj Djura, ki se je s sanmi vozil proti meji. Trupel obeh žrtvev se tudi niso našli, krvave sledove pa je prekril snežni metel, ki je divjal vso noč

## Delo in podjetnost slovenske žene

Občeznana tvrdka M. Tičar v Ljubljani praznuje te dni neopaženo in tiho petindvajsetletnico svojega obstoja. Dne 17. januarja 1910 je jedva 21letna deklica Marija Tičarjeva na Sv. Petra cesti v Rohrmanovi hiši odprla trgovino s papirjem v zelo skromnem obsegu. Ta mlada in podjetna trgovka se je rodila v Trbojah pri Kranju, bivala pa je že od svojih dekliških let v Ljubljani v Trovem. Svoje strokovno znanje si je pridobila v takratni papirni trgovini Fr. Iglča na Mestnem trgu. S svojim simpatičnim nastopom, ljubeznivo postrežbo in izredno trgovsko spretnostjo si je v kratkem času pridobila velik krog odjemalcev zlasti med osnovnošolsko mladino in srednješkolskim dijastvom, ki ga je vedno tudi gnotno podpirala. Njena klientela se je tako širila, da



je postala trgovina na Sv. Petra cesti pre-majhna. Zato je leta 1914. vzela v najem tudi lokale v Selemburgovi ulici, kjer je tvrdka še sedaj. Tu šele sta mogla priti njen trgovski talent in fini okus za lepoto do pravega izraza. Uredila je trgovino in aranžirala izložbo v modernem slogu tako, da je postala najmodernejša trgovina te stroke v Ljubljani. Njeno posebno zanimanje je bila trgovina z razglednicami, zlasti z umetniškimi. Bila je prva, ki je založila razglednice z narodnimi motivi domačih umetnikov in galerijske predmete z našo narodno ornamentiko. S tem je mnogo pripomogla, da se je med ljudstvom širila narodna zavest, med tuji pa zbudilo spoštovanje do nas. Po njeni, žal prezgodnji smrti leta 1920. je njen soprog Anton Sustersič, blagajnik Mestne hranilnice ljubljanske, izročil iz službenih arhivov in zaradi mladostnosti otrok vodstvo trgovine gospe Mariji Korintnikovi, ki jo je pokojna gospa trgovsko vzgojila sama in je v službi te tvrdke že dvajset let. Nekaj let sem se udeleževal v trgovini hčerkina in v zadnjem času tudi eden od sinov.

Ob jubileju tvrdke želimo naslednikom vzorne matere-trgovke nadaljnji trgovski razmah in uspeh.

## Kupujte domače blago!

V okviru navedenega dogajanja je avtor razvrstil vrsto odlično opisanih prizorov, ki čitatelju kar zvijsko živce. Naj omenim samo prizor v sobi pri O' Brienu, pomočno vožnjo k umoru in trenutek umora, dalje prizor z žurnalistom dr. Urbanom, ki je sploh imenitno zadet tip, nadalje prvo sceno s preiskovalnim sodnikom dr. Trkostorjem. To so prizori, v katerih prehaja Levstikova močna epika v pravo dramatiko.

Kajpak, pisatelj je stisnil dejanje v majhno časovno enoto. Vsa povest traja nekako 48 ur. Tvarina, ki jo obravnava, ni lahko dala snov za obsoben roman. Zaradi tega je preveč zabrisano ozadje. Boji med zelenimi in rdečimi ter vloga, ki jo ima v teh konfliktih vlada, so samo naznačeni; odtod nekoliko nesimetrična kompozicija. Levstik si je za prizorišče svoje povesti izbral izmišljeno deželo Silvanijo, kar delajo po navadi le utopističiče čitamo podobne epične motive v obdelavi Dostojevskega ali sodobnega Irea Flahertyja, nam vedno soustvarja potreben vtisk umetniške realnosti zavest, da se dejanje odigrava v obstoječih razmerah, na znanili geografskih tleh. V Silvaniji nastopajo osebe z ruskimi, irskimi, nemškimi, francoskimi imeni. Za njo slu-timo shematično in miniaturno podoba našnje Evrope; v nji se borita za oblast fašizem in boljševizem; oba večje izkori-

## Pohorje se uvršča med klimatične kraje

Maribor, 15. januarja  
Nedavno smo poročali o prizadevanjih mariborske Tujske prometne zveze, da se naše Pohorje uvrsti med klimatično turistične kraje. Zvezino delo je zdaj kronano z uspehom in na njem ji je treba čestitati. Do 1. februarja pride zadevna formalna rešitev. Od 1. februarja dalje se bodo torej smatrali vsi pohorski kraji v višini nad 700 metrov kot klimatični.

Pridobitev je izredno važna, saj je več kakor jasno, da se bo obisk naših postojank zaradi znanih voznih olajšav, ki jih uživajo uradno priznani klimatični kraji, izdatno pomnožil. Maribor je v dobi po vojni utrpel marsikateri gospodarski udarec. Uvrstitve pohorskih naselbin nad 700 metrov v reš klimatičnih mest pa predstavlja pridobitev, katere pomena ni mogoče trenutno točno presoditi. *Razvojno težišče Maribora se je s tem odločno premaknilo na torišče tujskega prometa.*

## Kdaj dobimo drugi tir od Zidanega mosta do Zagreba

Dobova, 15. januarja  
»Jutro« je pred kratkim poročalo o važnem predlogu, ki se bo stavil prometne ministru: da se čimprej zgradi od Zagreba do Zidanega mosta še drugi železniški tir. Za ta tir je svet že pripravljen, ker se je že pri gradnji proge mislilo na skorajšnjo potrebo drugega tira. Preteklo pa je že sto let in še ni drugega tira. Če bivša Avstrija ni čutila potrebe po drugem tiru, saj vemo da zaradi protislovenskih namenov njenega vladanja, gotovo bo pa neobhodna potreba in dolžnost to napako sedaj popraviti, saj je to glavna proga do najsevernejše in naizpadnejše meje naše države.

Četudi je denarna stiska večja, vendar zato ni manjša potreba po izpopolnitvi glavne prometne proge. Nas Dobovčane zanima gradnja drugega tira zlasti v toliko, v kolikor bi se morala potem zgraditi tudi postaja za tovorni promet, ki se za-

## Štiri letna statistika Bleda

Lani 19.000, predlanskim 17.000 gostov

Bled, 12. januarja.  
Bled je postal letovišče svetovnega slovesa, saj se je v zadnjih letih tako močno razvil in moderniziral, kakor doslej še nobeno letovišče v Jugoslaviji. Tujski promet narasča od leta do leta kljub gospodarskim neprilikam in deviznim težkotam. To pa največ zaradi tega, ker se je Bled uredil tudi za zimo.

Naslednja statistika nam pokaže razvoj tujskega prometa v zadnjih štirih letih:

Narodi	1931.	1932.	1933.	1934.
Američani	100	114	64	130
Angleži	155	137	159	330
Avstrijci	2.665	1.910	3.175	3.473
Belgijci	33	247	44	51
Bolgari	3	1	21	65
Cehoslovaki	2.470	1.666	3.701	3.045
Danci	29	36	57	22
Francози	62	149	139	270
Grki	26	19	46	36
Holandci	74	36	54	72
Italijani	274	284	308	393
Jugoslovani	6.522	8.496	7.230	7.732
Madžari	517	434	720	549
Nemci	2.600	1.923	1.822	1.849
Poljaki	138	106	79	224
Rumuni	46	41	67	99
Rusi	43	75	54	43
Svicarji	31	52	75	106
Švedi	16	11	23	23
Turki	12	23	18	19
Drugi	19	21	35	49
<b>Skupaj</b>	<b>15.833</b>	<b>15.781</b>	<b>17.376</b>	<b>18.828</b>
Nočnin	153.572	146.461	161.512	179.111

# KULTURNI PREGLED

## Levstikovo „Dejanje“

Najnovejši spis Vladimira Levstika »Dejanje« (izdala Vodnikova družba) je vreden posebne pozornosti iz dveh razlogov:

Predvsem je »Dejanje« novo, dalje časa pričakovano leposlovnno dejanje enega naših najboljših pripovednikov. Čeprav niti malo ne podcenjujemo ogromnega prevajalskega dela, ki ga je ta mojstrski prevajalec opravil v zadnjih letih, smo si zares že zaželeli Levstikove izvirne proze. Posamezni listki so same vzbujali to, čemur pravijo Nemci Vorgeschmack; kaj čuda, če se spričo naše današnje produkcije, ko pogrešamo močnih epičnih stvaritev, razvija take sladokustvo. In Levstik ima vse pogoje, da lahko nasti izbirnejši okus!

Z druge strani pa Levstikov novi spis posega v problematiko našega časa in razpleta z epičnimi sredstvi eno najbolj žgočih tež sedanjega dobe: namreč tezo o moralni upravičenosti ali neupravičenosti političnega terora. Takoj moramo popraviti: Levstikovo »Dejanje« ni spisano zaradi neke teze in potemtakem tudi idejno ne rešuje vprašanja. Toda v njem je ta teza in obenem neka stvarna rešitev.

»Zločin in kazena« predvsem čudovito podrobna, genialno dojeta dušeslovna razčlemba zločince, vendar pa obenem tudi zankovalen odgovor na tezo Razkolnikova, da imej nadarjen posameznik, ki hoče osrečiti družbo, pravico do vseh sredstev, tudi do umora, — tako Levstikovo »Dejanje« epično, vsebinsko odgovarja na levo in na desno: Tako zvani kolektiv (stranka, pokret) nima pravice do umora nasprotnika. Prepoved zločina ni samo moralni zakon in osnova socialnega reda (kakršenkoli je že), marveč je taktično zakoreninjena v sami duševni strukturi kulturnega človeka. Prav tej notranji skrivnosti človeške duševnosti je posvečena Levstikova povest. Sergej Hristov, glavni junak »Dejanja«, je mutatis mutandis naš Razkolnikov.

Vsebina je na kratko takale: Mladi Sergej Hristov piše dramo o dejanju, v kateri bo dokazal, da obstoji zakon vzroka in posledice, po katerem se dobro ali zlo vrača na tistega, ki ga je storil. Hristov je pravkar na poti, da dokončno prelomi s pokretom »zelenih«, dasi mu je bil spisal himno in vneto zaprisegel na njegovo akcijo. Ko

pa po naključju prisostuje krvavemu konfliktu med »zelenimi« in »rdečimi«, ga prejma moč tovaristva potegne za seboj in prepeva odkoraka z »zelenimi« tako



rekoč preko trupel padlih. Tako zopet pride v pest voditelja O' Briena, te zagonetne »ducejevske« ali »führerske« osebnosti, ki mladega moža takoj določi za izvršitelja političnega maščevanja; ubiti mora Solona

Simonowicza, ki je zapustil »zelenec« in postal eden izmed vodilnih mož »rdečega« tabora. Sergeju se zdi, da ima izbirati med umorom Simonowicza in maščevalno smrtjo v O' Brienu palati. Odlóci se tako, kakor mu velita strah in življenjski nagon, ter v hudi notranji borbi izvrši umor. Žurnalist dr. Frank Urbanus ga prepozna in zvijačno razkrinka. Hristova primejo in zapro, v preiskovalnem zaporo pa se mu nenadno zjamsi problem krivde in kazni: v hipu, ko se je zanj izbojšal položaj, ker so si vpliv na vlado priborili tisti, ki so mladega idealista zapeljali k umoru, sklone Sergej, da prevzame krivdo nase. Vpríčo nežno ljubljene izvoljenke Kaje izjavi preiskovalnemu sodniku: »Jaz sem tisti, ki je ustrelil Solona Simonowicza.«

Opisano ogrožje Levstikovega »Dejanja« kaže v grobih potezah potek zunanega dogajanja. Težišče povesti pa ni v teh dogodkih, marveč v prodornem prikazovanju dogodkov, ki potekajo v Sergejevi duši. Od idilične zvestobe dobrega sina in brata, od fino orisane ljubezni do Kaje prehajajo njegova čustva v pravi fortissimo duševne napetosti tik pred umorom. Napetost se izpreminja v vihar, ki neugmano razsaja v Sergejevi notranjosti, dokler se življenjski nagon mlademu človeku ne vda in ne ukloni višjemu zakonu etičnega vzroka in posledice.



# Gospodarstvo

## Ogromen padec gradbene delavnosti

### Nujna potreba ukrepov za odstranitev ovir v gradbeni stroji

V celoti so lani v Zagrebu pričeli graditi le 83 hiš nasproti 500 pred tremi leti in je torej gradbena delavnost padla povprečno na komaj 15 odstotkov obsega iz leta 1931. (pri pritičjih in enonadstropnih hišah na 14 odstotkov, pri dvo- in večnadstropnih hišah pa na 17 odstotkov); to pomeni, da je lani gradbena delavnost padla pod eno šestino obsega v letu 1931. Tudi v pogledu gradnje hiš, ki ne služijo stanovanjskim svrham, beleži zgradbena statistika silen padec. Lani je bila zgrajena samo ena tvornica, predlaskim 2, v letu 1932. 7, v letu 1931. pa 12, obrtnih zgradb pa so pričeli graditi 10 nasproti 34 pred tremi leti, skладиšč pa 7 nasproti 22.

Prav občuten je tudi padec gradbene delavnosti v Beogradu, ki pa še nima statističke za preteklo leto. Leta 1932. so tam zgradili 700 hiš v vrednosti 267 milijonov Din, leta 1933. še samo 370 hiš v vrednosti 152 milijonov Din; najhujši padec pa je bil zabeležen v lanskem letu, za katero pa še niso na razpolago podatki.

### Napredek v drugih državah

V številnih državah, kjer vodijo aktivno konjunkturno politiko, opazuje, da se vse prizadevanje zgoščuje v pospeševanju gradbene in investicijske delavnosti. V tem pogledu prednjačijo z velikim uspehom Anglija in Nemčija, pa tudi Zedinjene države.

Najznačilnejši je pač pojav v Nemčiji, kjer je uspešno dvigniti gospodarsko konjunkturo v notranjosti države navzlic znatnemu polešanju v zunanji trgovini. Z obsežnimi ukrepi v cilju povečanja javne kakor tudi privatne gradbene delavnosti, je v kratkem času Nemčija ne samo eliminirala neugoden vpliv nazadovanja izvoza na notranji delovni trg, temveč je vrhu tega dosegla znatno zmanjšanje brezposelnosti, ki je v zadnjih dveh letih padla od 5 na 2 in pol milijona delavcev. Pravkar objavljani nemški državni statistični urad podatke o gradbeni delavnosti v preteklem letu, iz katerih je razvidno, da se je tam gradnja stanovanjskih hiš lani povečala za 50% nasproti letu 1933 in za 87% nasproti letu 1932. Lani je bilo na novo zgrajenih 300.000 stanovanj, v letu 1933 pa le 200.000 in v letu 1932. le 160.000. Še občutljivejša je povečanje javne gradbene delavnosti, ki je lani dosegla 3 milijarde mark nasproti 1,7 milijarde v letu 1933. V javni in privatni gradbeni delavnosti je bilo v celoti investiranih 5 milijard mark (90 milijard dinarjev) nasproti 3,1 milijarde v letu 1933.

### Nujni ukrepi za odstranitev ovir v gradbeni delavnosti

Tudi na sililo razmere, da v tem pogledu prenehamo s dosedanjim politiko in napravimo potrebne korake, da se dvigne tako javna kakor tudi privatna gradbena delavnost. V prvi vrsti moramo odstraniti nepotrebne ovire in težkoče, ki danes pritisajo na gradbeno delavnost k tlom in v številnih primerih onemogočajo vsako privatno iniciativo, zlasti pa one ovire, kjer z njihovo

### Gibanje cen v decembru

Narodna banka objavila podatke o gibanju indeksa cen na debelo in indeksa cen na drobno v mesecu decembru. Iz teh podatkov je razvidno, da je od novembra na december padel totalni indeks cen v trgovini na debelo za 0,4 na 62,3 točke (1926=100) in je bil v decembru na isti višini kakor v decembru prejšnjega leta. Od posameznih delnih indeksov kaže indeks cen rastlinskih proizvodov nazadovanje nasproti novembru za 1,2 na 57,9 točke (v prejšnjem decembru 52,7). Indeks živine in živalskih proizvodov se je malenkostno povzela za 0,2 na 55,8 (57,1). Indeks cen mineralnih proizvodov je ostal neizpremenjen na višini 78,6 (76,2), indeks cen industrijskih proizvodov pa je popustil za 0,4 na 64,9 (68,4). V primeri s koncem lanskega leta vidimo torej povišanje indeksa cen pri rastlinskih proizvodih in pri mineralnih proizvodih, znižanje pa pri živini in živalskih proizvodih ter pri industrijskih izdelkih.

Indeks cen glavnih izvoznih proizvodov je popustil za 0,4 na 60,1 (59,2), indeks cen glavnih uvoznih predmetov pa se je povečal za 0,3 na 68,0 (73,5). Napetost med indeksom cen glavnih uvoznih in glavnih izvoznih predmetov je znašala ob koncu leta 7,9 točk nasproti 14,3 točk v prejšnjem decembru.

Splošni indeks cen v trgovini na drobno je znašal za december 69,4 točke in se je nasproti novembru zmanjšal za 0,9 točke, nasproti lanskemu decembru pa je popustil za 4,8 točke. V prehrani znaša indeks cen na drobno v decembru 70,9 točke (v prejšnjem decembru 71,3), v oblačilni stroki pa je indeks cen na drobno popustil v decembru za 0,7 na 74,8 (75,5).

### Borze

15. januarja

Na ljubljanski borzi se je danes deviza Newyork okrepila, dočim je London za malenkost popustil. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilling nespremenjeno 3,10-8,20. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 223,50, v grških bonih po 30,50 in v avstrijskih šillingih po 8,15. Španške pesete pa so se nudile po 5,50.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Vojna škoda okrepila za nekoliko točk in je notirala 354 do 355,50, toda brez prometa. Tudi dolarski papirji notirajo čvrsto. Promet pa je bil zabeležen v godstotnih begljiških obveznicah po 63. Končno je bil promet v delnicah Trboveljske po 110 in 112

Dovize

Ljubljana. Amsterdam 2806,24 - 2319,80, Berlin 1386,60 - 1377,40, Bruselj 798,71 - 802,65, Curih 1105,85 - 1111,35, London 166,70 - 168,30, Newyork 3388,05 - 3416,31, Pariz 225,37 - 226,49, Praha 142,69 - 143,55, Prst 291,58 - 293,98 (prema 28,5 odst.), Avstrijski šilling v privatnem kliringu 8,10 do 8,20

Curih Beograd 7,02, Pariz 21,38, London 15,05, Newyork 308,875, Bruselj 72,25, Milan 26,45, Madrid 42,25, Amsterdam 208,80, Berlin 123,90, Dunaj 57,40, Stockholm 77,80, Goto 75,80, København 67,40, Praha 12,91, Varšava 58,25, Atene 2,92, Bukarešta 3,05.

nagrado 5000 Din davčnim organom za delovanje pri predpisovanju prenosne takse, železniškim organom, ki imajo posla s pošilkami, ki so podvržene uvoznimskim predpisom, pa je prinal nagrado 3%, kar znaša okroglo 2500 Din.

**Nenavaden samomorilni poiskus.** 26-letni kaznjenc Otmar Cragan je v samomirnem namenu pogoltnil kos žice, ki mu je pa obšla v grlo. Ostal je pri življenju, žica pa v grlu. Nazadnje je nastopila intervencija v takšnih stvareh večjih zdravnikov. Žica pojde ven, Cragan pa bo še naprej živel za omejenimi zidovjem tukajšnje kaznilnice.

**Se ni ugodilo.** Mariborski javnosti je še v spominu obojba šestih divjih lovcjev iz Dravskega polja pred maribor. Okolišnim sodiščem leta 1933. Tega so bili obsojeni Jože Kukočič in Ludovik Plomberger na 13 mesecev strogega zaporja, Jože Maglica, Anton Kukovič, Martin Maglica in Franček Krašner pa vsak na osem mesecev strogega zaporja. Jože Kukočič, Plomberger in Krašner niso bili zadovoljni z obsodbo in so vložili prošnjo za obnovo kazenske postopovanja. Mali kazenski senat je večeraj to prošnjo zavrnil.

**Zbeželi bice.** Pri Hartnerjevih v Poljčanah je bil bicek Miha Gumzej na tem, da očišča hlev. Spustil je leto in pol starega bika na prosto. Biku pa je spodrenilo in zgrmel je na tla. Gumzej mu je pomagal, da se postavi zopet na noge, pri čemer je prestrašeni bicek zasadel svoje rogovje Gumzeju v obraz, ki ga je čisto zlejal. Eno oko se je hlapec v trenutku izlilo. Obstaja nevarnost, da izgubi vid tudi na drugem očesu.

**Šmarčna se pridno satira.** Iz poročil na petkovi akumščini smariborskega kmetijskega parlamenta za arez Maribor levi brez je bilo razvidno da je šla iz proračunskih postavk za 1934 vsota 3181,50 Din za zatiranje šmarčne.

### Iz Litije

**Otvoritev Ljudske univerze.** V četrtek 17. t. m. bomo otvorili Ljudsko univerzo. Otvoritev predavanje bo imel predavatelj ZKD g. dr. Josip Cepuder. Predčetik Narodne odbrane iz Ljubljane. Začetek predavanja bo točno ob 19,30, ker se bo gost vrnil že z vlakom ob 21,12 v Ljubljano. Velop k vsem predavateljem Ljudske univerze je povsem svoboden. Predavanja bodo v I. nadstropju osnovne šole.

### Iz Trbovelj

**Občni zbori.** Meseč januar je mesec občini zborov. Tako ima svoj redni občni zbor občinski odbor Rdečega križa 17. t. m. ob 19 v rudniški restavraciji Klub kosovskih Slovencev ima svoj občni zbor v nedeljo 20. t. m. ob 9 v mali dvorani Sokolskega doma. Sokol pa ima svoj glavni skupščino 26. t. m. ob 20 v Sokolskem domu.

# Sokol

Sokolska proslava 50letnice prezidenta T. G. Masaryka. Na pobudo prosvetnega odbora sokolske župe ljubljanske bodo edinece te župe v začetku marca proslavile 50letnico predsednika bratske češko-slovaške republike brata dr. T. G. Masaryka v okviru, ki jim ga bo predprijel ZPO. Za vse ljubljanske edinece ter od okoliških (Moste, St. Vid, Zgornja Šiška, Vič in Stepanja vas) bo proslava v Ljubljani v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru. Udeležba bo strogo obvezna za celotno ljubljansko teh edince, točna navodila pa še prejmejo s strani župe. Proslava bo na predvečer rojstnega dne velikega misleca in prijatelja našega naroda, 6. marca ter bo vabljena na njo tudi vsa narodna javnost.

**Zupni prosvetni dan.** Prosvetni odbor sokolske župe ljubljanske namerava v nedeljo 5. maja prirediti prvi župni prosvetni dan, ki naj bo proslava 50letnice župe pokaže širši javnosti moč in stopnjo prosvetnega dela, ki je skrito po njenih edinicah ter poznano le v dotičnem kraju. Na prosvetnem dnevu bi nastopili združeni in pojedini sokolski pevski zbori in orkestri. ZPO je zadavno že razposlal vsem edinicam okolično in jih še po tej poti opozarja, da točno in pravčasno na stavljenja vprašanja odgovore in naj smatrajo svoje sodelovanje za strogo obvezno. Časa za priprave je dovolj.

**Sokolsko društvo na Jesenicah** pozivlje vse članstvo, da se udeležijo občnega zbora, ki se bo vršil danes ob 8. zvečer v Sokolskem domu.

# Radio

Sreda, 16. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. - 12.50: Poročila. - 13: Čas. Plošče. - 18: Plošče po željah. - 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 19: Sokolska okrožja in njih po men (Jože Kregar). - 19.20: Čas. jedilni list, program za četrtek. - 19.30: Nacionalna ura: Sumadija (iz Beograda). - 20: Komorni trio: g. Rupil - violina, Leskovic - čelo, Lipovšek - klavir. - 21.30: Fantije na vasic. - 22: Čas. poročila. Radio - orkester

## NARODNO GLEDALIŠČE U

**DRAMA.**  
Začetek ob 20  
Sreda, 16.: Waterloo. Sreda  
Četrtek, 17.: Zaljubljeni ostali. Četrtek  
Petek, 18.: Zaprti  
Sobota, 19.: Sirokovo jagnje. A. Premiera

**OPERA.**  
Začetek ob 20  
Sreda, 16.: Hoffmannove pripovedke  
Četrtek, 17.: Carmen. A.  
Petek, 18.: Zaprti

**MARIBORSKO GLEDALIŠČE**  
Začetek ob 20  
Sreda, 16.: Zaprti.  
Četrtek, 17.: Izgubljeni valček. A.  
Petek, 18.: Zaprti.  
Sobota, 19.: Od zore do mraka. Premiera.

**Pometamo dalje,** dokler je še kaj zimskega blaga. Velour barbant 7 Din flanela 5,50, Din voleno 16 Din, snežke 20 Din itd. STERMECKI, Celje.

### Iz Maribora

**Debata v finančnem odseku** poteka gladko, tako da se je na dosedanjih sejah zaključila diskusija o razhodnih novoga mestnega proračuna. V ponedeljek zvečer se je poglavje o izdatkih, ki so se zvišale za 15.000 Din, zaključilo ter se bo na prihodnjih sejah razpravljalo o dohodkih v novem mestnem proračunu. V odseku se je razvila zlasti živahna debata glede postavk izdatkov socialnega skrbstva, ki so se pa z malenkostnimi spremembami sprejele v smislu uradnega predloga. Članom odseka se je namreč zdela cena za premog oskrbnišnici, Ljudski kuhinji in Mladinskemu domu, previsoka in bodo vnaprej naročala premog za omenjene tri ustanove Mestna podjetja, ki pa bo zaradi skupne nabave z drugimi oddelki cenejši, dasi se količina ne bo zmanjšala. Pri postavki izdatkov za znanost, umetnost in prosveto je zvišal odsek subvencije Glasbeni Matici za 5000 Din, podpore raznim kulturnim društvom pa za 10.000 Din.

**Vprašanje prenešenega delokroga.** V smislu novega zakona o mestnih občinah bi se imele azende, ki spadajo v prenešeni delokrog, odstopiti sreskemu načelstvu ako se prizadeta občina ne izjavi, da je pripravljena omenjene azende voditi še vnaprej. Mariborska mestna občina je sivočasno podala zadevno izjavo, da je pripravljena še vnaprej vršiti upravne naloge prenešenega delokroga v dosedanjim meri. Kolikor smo poučeni, bodo vsi dosedanjih posl prenešenega delokroga ostali v upravi mariborske mestne občine in je zadevno dovoljenje v kratkem pričakovati.

**Mariborski pravoslavci so pričakali** prihod novega leta v kavarni Jadran. Opolnoč je pevski zbor tukajšnje inženjerske podčastniške šole nekakovito odpel primeren koral, kakor je prota Trbojevič v zanosni novoletni besedi želel vsem udom mariborske pravoslavne cerkvene občine srečno in blagoslovljeno novo leto.

**Društvo Mariborska mestna godba** priredi v spomin blazopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. in v korist mariborske pomožne akcije v petek 18. t. m. v unioński dvorani v Mariboru orkestralni koncert s primernim sporedom in zasedbo. Orkester šteje 60 prominentnih godbenikov, sodeluje kot solist virtuoz in zanosni novoletni besedi želel vsem udom mariborske pravoslavne cerkvene občine srečno in blagoslovljeno novo leto.

**Mariiborski mladeniči letnika 1917.** Vsi v Mariboru stanujoči mladeniči letnika 1917 se imajo brez ozira na kraj domovinskega letom meseca zglasiti v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11 v uvoženem času radi vpisa v seznam vojaških obveznikov. S seboj je prineset krstni in domovinski list. Leta 1917 rojene in v Maribor pristoje mladeniči, ki živijo izven Maribora, so dolžni priti v vpis v vojaško uradno arhivo v Mariboru stanujoči starši ali sorodniki.

**Bela smrt.** Pod tem naslovom predvaja početki od 28. v dvorani Apolo prof. I. Hysari iz Ljubljane o skrivnostnih plimskih pobedah.

**MLado** in staro leva v sveže gomile. V visoki starosti 81 let je umrl v Koceno v ulici 26, zasebnik Martin Malek. V spomin bolnišnični je preminil v starosti 72 let zasebnik Anton Vredko. - V bolnišnici se potrdil neozdravljivi boleznii letni sinček kovača dr. žel. Matevž Gradšnik. - Umrla je v starosti 53 let sopozna nočna čuvaja dr. železnice Julijana Stauber. Zaljubljeni naše iskreno sožalje!

**Osebzmagovalec** bo zarigal privikrat na mariborskem odru v soboto 19. t. m. ko bo krsna predstava R. Goloubove odseke basni "Od zore do mraka."

**Smuk** ni kar takole. Uradnica Irma Rasteizer iz Slovenske Bistrice je bila na smuki. Pri začetnih dilarskih težkočah se je prigodilo, da je padla in si pri tem natrla levo nogo. Odpremil so jo v mariborsko bolnišnico.

**Slepi in gluhoizmi.** V Mariboru stanujoči starši oziroma varuhi slepcev in gluhoizmev se pozivajo, da se zlasti zaradi navedbe podatkov na mestnem fizikatu v Franciškanski ul. in sicer v času od 21. do 26. t. m. med 8. in 11. uro. Slepeci in gluhoizmevi ni treba priveriti s seboj, pač pa naj se prineso listine, iz katerih so razvidni rojstni in domovinski podatki ter podatki o odmeri davka in o vzroku slepote oziroma gluhoizmi. Na mestnem fizikatu naj se zglasijo tudi starši in varuhi slepcev in gluhoizmev, ki se nahajajo v kakšnem zavodu.

**Nagrada.** Mestni upravni odbor, ki funkcija kot posvetovalni organ mestnemu predsedniku, je na svoji zadnji seji odobril

lo, osobito v literarni prilogi lista. Psmi bodo gotovo zelo dobrodošle našim podoželjem mladinskim in šolskim zborom sloh. Literarna priloga vsebuje prispevke Dobronice. Adamiča in Grbea. Dobronič stavi predloge glede sestave koncertnih sporedov, pri čemer sicer zavzema neko stališče, ki ga zaradi preozko odmerjenega prostora obično ne more do kraja razviti ter zaradi obsežnega vprašanja ne reši dokončno. Emil Adamič piše o naši mladinski glabji; pri tem prodre globoko v njene obisti; hvaloč, kar je dobrega in grajujoč izrodek in stranpota, na katera so zašli nekateri naši glasbeni pedagogi, ki so začeli uvajati gojilne harmonike in jo propagirati pod lažno značko narodnega instrumenta, morda nevede ali pa iz prevelike zaupljivosti do priproste instinkta. Adamičeva razmotrivanja kažejo globoko poznanje naših glasbenih razmer ter so vredna vsega uvaževanja. Ivan Grbea nadaljuje nekoliko gostobesedno svoje misli o freziranju, združujoč pod to značno vse, kar spada k podučevljenju k oživotvorenju mrtvih nol skladbe. Njegove misli so deloma pravilne in logično utemeljene. deloma pa le preveč improvizirane in nepreprečljive, dasi se poslužuje jo apologetičnih dokazov iz evanđelija. Kakor je navadno pri takih razpravah, se avtor na dolgo razgovori na hermeneutičnem način in smatra zaključke per analogiam za dokaze. Članek se nadaljuje. Isti avtor poroča tudi o sestanku pevovodni o priliki dnevnog mladinske glasbe ter podaja značilne izjave prisotnih zborovodni in skladateljev. V celoti je "Grlica" odlično urejan list, ki je vreden vse pozornosti in splošnega razširjenja. - L. M. S.

**Pri migreni,**  
nevalgjij, menstrualnih težkočah  
in vseh vrstah bolečin deluje  
zanesljivo in naglo

## ALGOCARINE

Izdeluje E. LANGOSSE, PARIZ  
Dobiva se v vseh lekarnah  
Ogl. reg. p. št. 253 od št. XII. 1933.

odstranitvi nitiče ne bo oškodovani. Tu imamo v mislih predvsem vzpostavitev prejšnjega stanja glede davčne prostosti novih zgradb. Druge države v času dobre konjunkturo v splošnem niso dajale davčne prostosti za nove hiše, temveč so to "vedle kalem" v sedanjih krizi in le za one, ki se v dobojeni dobi odločijo za gradbene investicije. Mi pa smo obratno dajali davčne ugodnosti v času dobre konjunkturo, medtem ko smo v času najhujše krize te davčne ugodnosti skoro ukinitili s tem, da smo minimalni davek za nove hiše dvignili od 3 na 12%. To pogreško moramo čimprej odstraniti, in sicer najkasneje z novim finančnim zakonom. Zaradi tega povišanja zgradarine na nove hiše je država utrpela le škodo, kajti če nihče ne gradi, se tudi ne da predpisati davek na nove zgradbe. Zopetna uvedba celotne prejšnje davčne prostosti vsaj za dve leti bo tudi v korist državnim financam, ker se bodo z oživiljem gospodarske delavnosti dvignili tudi državni davčni dohodki.

Še večjo pogreško smo storili z uvedbo trošarine na cement in z uvedbo visokih gradbenih taks. Trošarina na cement je bila uvedena z namenom, da se dobio sredstva za izvajanje javnih del po uredbi o javnih delih. Toda kakšno korist ima naše gospodarstvo od takega načina pospeševanja gradbene delavnosti, če se ubijajo sredstva za javna dela z davki, ki ubijajo prvotno gradbeno delavnost. Zato je nujno potrebno, da se trošarina na cement zniža vsaj v onem obsezu, kolikor obremenjuje potrošnika, to je na polovico. Prav tako je treba nujno znižati vse one številne takse, ki se pobirajo v zvezi z gradnjo hiše, od katerih se nekatere prav občutne, tako da početo ovtarja gradbeno initizativo. Končno pa bo treba misliti tudi na ukrepe za pospeševanja obnovitve ter adaptacije in preureditve starih hiš. V tem pogledu so v številnih državah uvedli sistem državne podpore za taka gradbena dela, in sicer na ta način, da država prispeva določen del gradbenih stroškov za obnovo starih hiš, zlasti pa za preureditev stanovanj (pre tvoritev velikih stanovanj v manjša stanovanja). Ja na že mnogo drugih vprašanj, ki jih bo treba rešiti, da se pri nas oživi privatna gradbena delavnost. V ta namen bo treba izdelati podrobne predloge in proučiti vsa vprašanja, ki pridejo tu v poštev. Zato je pozdravljiva prizadevanje Savze ciljana evske banovine, ki vrši velike priprave za sklicanje posebnega "Pan-kongresca za odstranitev ovir v gradbeni delavnosti, ki se bo vršil meseca februarja v Zagrebu. Odbor za prireditve tega kongresa se je obrnil na vse zainteresirane organizacije in korporacije v državi za sodelovanje na tem kongresu, ki mora postati kamen mejnik v našem prizadevanju za zboljšanje splošne gospodarske konjunkturo, kajti če nam uspe dvigniti gradbeno delavnost, bo vse naše gospodarstvo vidno oživilo.

**Dunaj** (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12.29, London 26.34, Milan 45.99, Newyork 338.79, Pariz 35.58, Praha 21.87, Curih 174.23, 100 S v zlatu 128 S pa.

### Elekti.

**ZagreB.** Državne vrednote: Vojna škoda 354 - 355,50, za februar - julij 356 den., 7% investicijsko 71 - 72, 4% agrarne 43 den., 7% Blair 62 - 61, 8% Blair 70 den., 7% Drž. hipotekarna banka 70 den., 6% begljiške 62 - 63; delnice: Narodna banka 4600 den., Priv. agrarna banka 238 - 235 Trboveljska 112 - 113.  
**Beograd.** Vojna škoda 356 - 357 (356, 351,50), za februar 357,50 - 358 (357, 356), za april - (355), 7% investicijsko 73 - 74, 4% agrarne 43 - 44, 6% begljiške 63 do 63,25 (63,00), za januar 62,50 - 63,50 (63), 7% Blair 61,50 - 62,50, 7% Drž. hipotekarna banka 71 - 74, Narodna banka 4750 do 4850, Priv. agrarna banka 235 - 237.  
**Dunaj.** Dunav-Sava-Jadran 13,80, Državne železnice 21,20, Trboveljska 15,22, Alpine-Montan. 12,30.

### Blagovna tržišča

**ZIT0.**  
+ Chicago, 15. januarja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 97,8750, za julij 89,8750; korusa: za maj 88,25, za julij 83,1250.  
+ Winnipeg, 15. januarja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 82,1250, za julij 82,1250.  
+ Ljubljanska borza (15. t. m.) Tendence za žito živalina. - Nudi se (vse franko nakladalna postaja): pšenica: baška 79 kg, po 113,50-117,50; oves: bosanski 87 - 92; korusa: baška po 64 - 66, banatska po 60 - 62, maka: baška in banatska 40 po 187,50-207,50, baška 20 po 172,50-187,50, baška 20 po 182,50 - 187,50; otrobi: baški debeli 85 - 100, drobni 80 - 85.  
+ Novosadsko blagovna borza (15. t. m.) Tendence je bila čvrsta. Promet srednji. Pšenica: baška in sremska 117 - 119, gornjebanatska 115 - 117; baška potiska in slavonska 118 - 120. - Oves: baški in sremski 76 - 78; slavonski 81 - 83. - Rž: baška 115 - 117,50. - Ječmen: baški, sremski, 65/68 kg 110-112,50; jari, 67/68 kg 125 - 127,50. - Korusa: baška in sremska 64 - 66; sušena 68 - 70; banatska 61 do 68; sušena 66 - 68. - Maka: baška in banatska (v oklepajih sremska): 0gc in 0,0gc 185 - 205 (182,50 - 192,50); 2c 165 - 185 (162,50 - 172,50); 5c 145-165 (142,50 - 152,50); 6c 127,50 - 137,50 (125 do 135). 7c 105 - 110 (105 - 110); 8c 80 - 85 (80 - 85). - Otrobi: baški in sremski 74 - 78, banatski 72 - 74. - Fišel: baški in sremski beli 130 - 132,50.  
+ Somborska blagovna borza (15. t. m.) Tendence čvrsta. Promet 0vagonov. - Pšenica: baška, gornjebanatska, sremska in banatska 14 - 116; slavonska 116 - 118; baška in banatska potiska 118 - 120. - Rž: baška 114 - 116. - Korusa: baška 64 - 66; baška in sremska sušena 68-70. Moka: baška 20gc in 20gc 180 - 200; 2c 160 - 180. 5c 140 - 160. 6c 122,50 do 132,50; 7c 105 - 110; 8c 85 - 90.  
+ Budimpeštanska terminska borza 15. t. m.) Tendence slaba. Pšenica: za marec 16,43 - 16,44, za maj 16,86 - 16,87; korusa: za maj 11,80 - 11,82.  
**BOMBAZ.**  
+ Liverpool, 14. januarja. Tendence slaba. Zaključni tečaj: za januar 6,88 (6,84), za maj 6,83 (6,79).

# Povratak v mraz?

## Pred mnogimi tisočletji je imela Evropa subtropsko podnebje, danes pa se polagoma vrača v dobo prevladujočega mraza

Nestrujnost najdbe v Zapadni in Srednji Evropi nas uče, da je bilo podnebje v teh ozemjih nekoč popolnoma drugačno nego danes, in sicer se je v razdobju, ki je z ozrom na zemeljsko zgodovino dovolj kratko od priložnih subtropskih razmer, od podnebja, ki sliči nekako današnjemu kalifornijskemu podnebju, spremenilo na podnebje, kakršnega imajo danes na Islandu ali na Grumantih, kjer poznajo le nekoliko tednov milejšega vremena in zelenja, deset mesecev pa popolno zasneženost in zaledenost. Razna znamenja nam kažejo, da smo tudi danes v neki prehodni dobi, ki nas po vsej priliki vodi v dobo prevladujočega mraza.

Kako se vršijo takšna usodna nihanja podnebnih razmer in zakaj? Preden moremo odgovoriti na to vprašanje, si moramo biti na jasnem, da je na podlagi nestrujnih najdb v omenjenih delih Evrope tako zdaj terciarno dobo zemeljske zgodovine karaktizirala rast kakršno najdemo danes le v toplih deželah. Vsakdo je že slišal o tem, da so večji del Evrope pokrivali pasovi tropskega pragozda z večno zelenimi palmovci, magnolijami in lovornim, med pragozdovi pa so se širile stepe, v katerih je mrgolelo antilop, jelenov, slonov, nosorogov, vsakovrstnih zverin, velikih kač, krokodilov in človeških opic, katerih potomci se danes skrivajo v najtoplejših predelih zemlje. In v to bujno idilo je potem prišla ledna doba ter jo uničila. Dovolj je znanstvenikov starejšega kova, ki si ta pri-

nod predstavljajo kot pravi vdor, kot nenadno hitro spremembo, po kateri je moralo na tragičen način, v velikanskih močvarah po pravih vesoljnih potopih in v sledeči splošni polarni zimi od pomanjkanja hrane poginiti vse, kar ni bilo ustvarjeno za pretežno življenje v novih razmerah.

Takšna naziranja pa je novejša znanost povsem zavrgla, in to iz upravičenih razlogov. Obilo znakov namreč kaže, da terciarna doba pa nazaj ni bila tako tropsko vroča, kakor so si jo predstavljali, in da je evropsko podnebje že davno pred nastopom ledne dobe poznalo prav hude mrazove. Ostanke bukev in vrh iz dobe rjavega premoga kažejo, n. pr. iste letne kroge kakor danes, znamenje, da so drevesa tudi tedaj imela v svoji rasti svoj boljši in slabši letni čas; neštevili okameneli bukovi listi iz tedanjih časov kažejo iste znake razpokanosti po mrazu, kakor jih doletava tudi danes dovolj pogosto v času majniških slednih moč. Seveda je nekoliko čudno da so mogle tedaj s temi drevesi uspevati tudi datejnovne palme, magnolije in druge tropske rastline, a če pomislimo na razmere ob sredozemskih bregovih, kjer zima pogostoma osneži takšno rast, ki prenese tudi pet do sedem stopinj pod ničlo, tedaj si lahko kmalu ustvarimo točnejšo sliko o klimatičnih razmerah naših ozemlj v dobi rjavega premoga.

Mnogi raziskovalci so prišli do prepričanja, da je temperatura že med terciarno dobo padla za 14 do 15 stopinj. Ob za-

četku ledne dobe brčkone ni bilo bolj hladno nego danes. Spremembe so se dogajale tako počasi, da bi se jih človek, če bi tedaj že živel, sploh ne zavedal, a najmanj bi jih mogel označiti za katastrofalne. Celu po najbolj previdnih cenitvah je trajala terciarna doba milijon let in dobo pred pravo ledno dobo moramo ceniti tudi na kakšnih 20.000 let. To pa pomeni, da je temperatura od začetka te predhodne dobe, ko je sličila današnjim prilikam, do prave ledne dobe padala vsako tisočletje komaj za 1 stopinjo, kajti tudi v ledni dobi ni bila za več nego kvečjemu 20 stopinj nižja nego danes. Za kakšne katastrofe v starem smislu pri tako počasnem razvoju, ni bilo mesta, rastline in živali, ki zahtevajo toplejšega podnebja, so imele dovolj časa, da se umaknejo bližajočim se mrzlim tisočletjem ali da se jim prilagodijo.

Tudi če bi se danes bližali novi ledni dobi, kakor ji napovedujejo razni znaki (nižanje drevesne meje v Alpah, nazadovanje vinogradništva proti jugu itd.), bi se nam ne bilo ničesar bati človeško življenje je prekratko, da bi utegnili poindici sploh kaj opaziti.

### Pošast iz davnine



V berlinskem živalskem muzeju rekonstruirajo okostje največje živali, ki je kdajkoli živela na zemlji, branhiozavra. Sečle čez 30 let bodo sesatvili vse kosti, doslej so rekonstruirali komaj glavo

### Duh Aleksandra Velikega

Atenski listi poročajo, da je poslala grška vlada oddelke vojaštva v makedonsko mesto Baumenico, kjer se je polastila prebivalstva panika zaradi neke skrivnostne prikazni. Večkrat se namreč pod večer prikazuje v zraku ljudem ogromna postava antičnega vojskavca v vojaškem oklepu. Postava izžareva neki nadzemski sij. Če kdo nagovori prikazen, slednja takoj izgine. Ljudje pripovedujejo, da se javlja ta prikazen, ki ni nihče drugi kakor duh Aleksandra Velikega, odkar so v Marseilles ubili našega kralja. To si posebno razlagajo zaradi tega, ker izgine »duh« vedno v smeri proti jugoslovenski državni meji. O tej stvari smo že pisali pred časom in ugotovili, da si grški učenjaki razlagajo pojav sija s kostmi, ki trohniyo v nekem močvirju, iz katerega se prikazen vedno dvigne. Ljudstvo si pa stvar tolmači tako, kakor bolje prija njegovi domišljiji.

### Nova ekspedicija na Himalajo

Francoski alpinistični klub organizira novo ekspedicijo na Himalajo. Cilj odprave bo doseči neki 8000 m visok vršac v himalajskem gorstvu. Objekt doslej še ni izbran. Pripravljalnemu odboru za ekspedicijo načeluje profesor na pariški univerzi Escarra, ki sodi, da bi veljalo naskočiti Kančinggo, drugi najvišji vršac na zemlji, ali pa Nanga Parbat.

### Laval pred odhodom v Ženevo



Francoski zunanji minister se na pariškem Lyonskem kolodvoru razgovarja s tovarišem Rollinom

### 40 dni je spala

Čuden primer spalne bolezni

V medicinskem področju doživljamo vedno znova primere, ki so tako neobičajni, da jih ne moremo z ničemer pojasniti. Sem spadajo pred vsem primeri spalne bolezni. Eden najbolj zanimivih primerov te vrste se je zgodil pred kakšnimi 70 leti v Parizu.

Tam je na zunaj povsem zdravo in krepko 18letno dekletko po lahki, prehodni duševni motnji zapadlo v spanje, ki je trajalo 40 dni. Tri leta pozneje se je dekletko poročilo, takoj po poroki je dobilo vnetje v želodcu, ki se je srečno izteklo, a ko je ozdravelo, je zapadlo v novo spanje, ki je trajalo 50 dni. Ves ta čas je ležala popolnoma otrpila in neobčutljivo, zdravnik mu je moral odviti umeten zob, da so mu lahko skozi odprtino dajali po nekoliko žlic mleka in juhe.

Štiri leta pozneje, na Veliko noč 1862. so našli ženo zjutraj spet v njenem čudnem otrpitem stanju, ki je pa trajalo tokrat leto dni. Samo enkrat se je v tem času za nekoliko ur prebudila. Do končne prebuditve je prišlo zelo počasi, čuti so se ji vračali tako rekoč drug za drugim, a drugače je bila tako otrpila, da ji niso mogli premak-

niti niti čeljusti in so ji morali zavoljo prehrane zopet odviti umetni zob. Ker se je zdravnik bal, da se ji bodo roke in noge med dolgim spanjem zvale, jih je podprl z železi. V spanju je komaj dihala, žila ji je bila počasi, a barva kože ji je ostala lepa in sveža. Tudi teža se ji ni spremenila. Zdravniki so preizkusili vsa sredstva, da bi jo prebudili, vse je bilo zaman. Tudi si niso mogli pojasniti, od kod to čudno stanje. Menili so pa, da gre za izreden primer samopomoči v naravi, za zdravilen proces, ker sta prva dva primera nastopila nedvoumno v rekonescentnem stanju.

### Novost za kolesarje



Angleški kolesar Barton je konstruiral novo napravo za bicikl: dva mala kolesčka, ki se spustita na tla, pri čemer se kolo ustavi ne da bi človek položil noge s pedala

### Proces proti Hauptmannu

V Flemingtonu pričakujejo nekega newyorškega detektiva in štiri nove priče iz Nemčije. Cetvorica se je pripeljala k pričevanju naravnost iz Evrope s francosko ladjo »Il de France«. Med njimi sta brat in sestra pokojnega Izidorja Fische, kateremu bi Hauptmannov branitelj Reilly rad naprtil zločin ugrabljenja in umora malega Lindbergha. Pinkus in Hanna Fisch bosta v prvi vrsti zaslišana o premoženjskih razmerah njunega, lani v marcu umrlega brata. Izidor Fisch je namreč umrl v največjem siromaštvu, dočim zatrjuje Hauptmann, da mu je pred odhodom v Nemčijo izročil šop bankovcev z Lindberghovo signaturo. Ker je umrl Fisch v neki lipski bolnišnici v veliki bedi ter je po smrti zapustil dolgove, je Hauptmannova trditve pač malo verjetna.

Predsednik obravnave je Hauptmannu te dni obljubil, da bodo prizanesli njegovemu življenju, če izda morebitne pomočnike pri ugrabljanju otroka. Toda obtožene molči slej ko prej in noče izdati nikogar, čeprav se Reilly trudi dokazati, da je ugrabljenje zločin skupine ljudi, ne pa samo enega človeka.

### Predor pod Gibraltarjem

Po vesteh iz Madrida je odbor za proüevanje načrta za gradnjo predora pod Gibraltarjem sklenil, da odide v najkrajšem času v London in Pariz posebno odposlanstvo, ki se bo začelo pogajati s francosko transafriško železniško družbo ter odgovarjajočo angleško organizacijo glede gradnje železniške proge od Kaire do Kapskega mesta. Če bodo pogajanja uspešno zaključena, se bo začel predor graditi v najkrajšem času.

### A NEKDOTA

Sloviti pevec Leblache, velikán preko 2 metra, je koncertiral v Londonu baš v času, ko je Barnum tam prikazoval prtilikavca »generala Toma Poucea«. Slučajno sta obe atrakciji stanovali v istem hotelu.

Neka Angležinja, ki v cirkuosu ni videla prtilikavca, je bila tako radovedna, da ga je šla obiskat v hotel. Pomotoma pa je potrkala na Leblachova vrata in je bila zelo presenečena, ko je zagledala pred seboj veljkana.

»Zelite, gospa?« je vprašal pevec. »Iščem generala Poucea.« »To sem jaz, gospa!« Obiskovalka je odskočila za dva koraka in vzkliknila: »Torej so me imeli za norca!« Dejali so mi, da ste prtilikavec! »To je tudi res,« je odvrnil Leblache. »Na odru sem prtilikavec, a doma sem takšen, kakor mi je bolj udobno.«

### VSAK DAN ENA



»Ali poznate Shakespearea?« »Oprostite, ta kraj pa mi ni znan, ker celo malo potujem.«

### Angleške »zračne topničarke«

Letala za bodočo vojno v zraku

Ze pred časom so začeli delati Angleži poskuse z letali, ki so bila opremljena s posebnimi topovi. Ker so se tako oborožena letala zelo dobro obnesla v maneverskih spopadih s tanki in vojno mornarico, so stvorili več krđel takšnih letal, ki jih oborožujejo s čedalje večjimi topovi. Pravkar delajo poskuse z novim topniško-bombnim letalom, ki ima več težkih strojníc in 3,8 centimetrski brzostrelni top, ki je namenjen spredaj v posebnem vrtljivem oklopnem stolpu. Izstrelki takšnih topov sicer ne morejo prebiti ladijskih oklopov, imajo pa velik učinek proti nezaščitenim delom križark in rušilcev.

Prvo krđelo angleških »zračnih topničark« obsega dvokrilna letala iz lahke ko-

vine, ki tehtajo po 15 t, imajo tri motorje po 825 k. s., največjo brzino 213 km na uro in akcijski radij 2780 km. Posadke štejejo po 5 mož, oborožena pa so vsako s 3 strojnícami, 3,7 centimetrskim topom in 908 kg bomb. Top odda lahko po 100 strelov na minuto.

Dve drugi krđeli obsegata dvomotorna letala po 1660 k. s., 2 strojnícama, topom, zračnimi torpedi in bombami. Ta letala so namenjena posebno za velike akcije, zato imajo v svojih trupih spalnice in kuhinje za posadke. Ta letala so v vseh ozirih najbolj zmogljiva od vseh, kar jih je podobnih v zračnih vojnih brodivjih vseh držav. Kakor rečeno, pa Angleži ta čas preizkušajo nove tipe, ki so še nevarnejši.

### Dve človeški trupli na drevesu

Nenavadna nesreča zdravnika in njegove neveste

V Kraljevcu se je primerila te dni ponoči nenavadna avtomobilska nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi, moškega in ženske. Kakor je ugotovila preiskava, je v pozni nočni uri drevil skozi neki drevored osební avtomobil, ki se je iz neznanega vzroka prekucnil ter na koncu zavozil v močno drevesno debló. Zjutraj po dogodku so našli ljudje vozilo v aleji. Motor je še tekel. Začeli so komentirati dogodek in so že prišli do sklepa, da so potniki, ki so se vozili z avtomobilom, srečno ušli smrti in gotovo peš odkorakali naprej. Tedajci pa si je neki stražnik še enkrat ogledal pri-zorišče katastrofe. Nikjer ni bilo sledu o ljudeh. Po dolgem opazovanju pa je mož ugotovil, da kaplja kri z drevesa, pod katerim je obležalo pokvarjeno vozilo. Šli so

po žaromete in posvečili v drevesno krošnjo. V splošno grozo so morali konstatirati, da visita tam gori med vejami človeški trupli moškega in ženske, ki ju je sunek avtomobila vrzel visoko v zrak. Oba mlrtiča sta bila strašno razemesarjena, znak, da sta zletela med nesrečo iz vozila ter obvisela med drevesnimi vejami.

Natančen pregled dokumentov, ki sta jih imela poškodovanca pri sebi, je pokazal, da gre za nekega 40 letnega zdravnika iz Kraljevca in njegovo 27 letno nevesto. Peljala sta se proti domu z neke zabave. Zdravniku se je med vožnjo izvilo krmilo iz rok in nastala je katastrofa, ki sta jo mož in njegova zaročenka plačala z življenjem.

### Posaarske glasovnice bodo sežgali

Plebiscitna komisija iz Posaarja je v torek odpotovala iz Sarrebrucka v Ženevo in je vzela s seboj 60 zabojev glasovnic, ki jih bodo v Ženevi sežgali pred zastopniki Društva narodov. Komisijo je iz varnostnih oziruv spremila do francoske meje četa angleških vojakov s strojnícami.

### Sama čez Tihi ocean

Ameriška letalka Amelia Earhartova, ki je srečno izvršila polet iz Honoluluja v Oakland v Kaliforniji, je rabila za to zmagovito vožnjo 18 ur 19 minut. Earhartova je prva ženska, ki je brez spremstva preletela »prgo smrti«.

### Sibirski mraz v Rumuniji

V Rumuniji imajo zadnje čase naravnost volčjo zimo. Vojaške straže ob Dnjestru imajo zaradi tega prav neprijetno službo. Te dni je našla patrolja, ki je prišla izmenjati straže, dva vojaka na rumunski strani rusko-rumunske meje zmurnjena. Držala sta se ravno kakor sveči, ko so prišli bliže, pa so videli, da sta mrtva.

### 118 let stara kraljica-vdova

Iz Herata v severni Indiji poročajo, da je umrla vdova afganskega emirja Mohameda Azam kana v starosti 118 let. Pokojnica je bila prababica sedanjega vladarja dežele, Zahir-šaha.

### Armada fotoreporterjev med obravnavo proti Hauptmannu v Flemingtonu



Fotografi za ameriške liste prežijo na silahno kretnjo obtožence in prič, ki jih zaslišujejo vsak dan ameriški sodniki

# SPORT

## Vseslovensko smučarsko prvenstvo

Od 22. do 27. januarja na Pokljuki.

Zopet nimamo sreče s snegom. Dočim sneži v Beogradu neprestano in bodo skoraj morali naši smučarji odpotovati v prestolnico, da bodo lahko uživali lepote smučarskega sporta, so naše pokrajine zelo slabo obdarovane s snegom. To velja zlasti za Gorenjsko. Ni čuda, da ima JZSS velike skrbi, ker mora od 22. do 27. januarja na Bledu izvesti tekmovanja za vseslovensko smučarsko prvenstvo. Vreme je takšno, da skoraj ni pričakovati snega. Zaradi tega je JZSS sklenil, da se bodo ta tekmovanja izvedla na Pokljuki.

Cehi in Poljaki so že pripravili svoje tekmovalce, med njimi nekaj naših starih znancev. Pod vodstvom načelnika Češko-slovenskega smučarskega saveza grh. Karla Jarolamca in J. V. Jirku bodo prišli naslednji tekmovalci: Otokar Nemecky (kapetan mostva), Antonin Barton, František Šimunek, Rudolf Vrana, Bohumil Kadavy, Jaroslav Feistauer, Jan Cifka, Miloslav Škrbek, Jan Čestruška in Eduard Hromádka. Dva njihovega prihoda še ni znan.

Poljaki pridejo na Bled 19. ali 20. t. m. Vodja vrste je Hugo Grosman, tekmovalci pa bodo Bronislav Czech, Stanislav Marušar, Andrej Marušar, Izidor Lusczek, Peter Kolesar, Stanislav Karpel, Marjan Orlewicz in Midral Gorki.

Češoslovaki in Poljaki se bodo poleg vseslovenskega smučarskega prvenstva udeležili tudi našega saveznega prvenstva, ki je razpisano mednarodno.

JZSS je preskrbel za to, da bodo tudi naši tekmovalci dobro pripravljene za te težko preizkušnje. Pod vodstvom specialnega trenerja Nemca Frana Herrerja je na Kravcu treniralo 16 naših tekmovalcev, med njimi 5 članov zagrebškega podsaveza, zlasti v smuku in slalomu. Ta tečaj bo, kakor se že sedaj vidi, rodil prav lepe uspehe. Seveda tudi na teke niso pozabili. Na Pokljuki je vodil trening naših tekmovalcev naš stari znanec češki trener Leon Stehlik. Tuda ta tečaj je uspel prav dobro.

Ceprav se bodo vseslovenska tekmovanja vršila na Pokljuki, kjer bodo prenočili le za tekmovalce in za funkcionarje, bo tudi naše občinstvo imelo priliko, da bo lahko prisostvovalo tem zanimivim tekmam. Z Bleda vodi na Mrzli studenece dobra cesta in zaradi tega je pričakovati obilnega poseta.

V naslednjem podrobni program tekmovanj:

22. januarja; stafeta 5 krat 10 km.

24. januarja; tek na 18 km (se ocenijo ločno tudi za savezno prvenstvo).

25. januarja; tekma v smuku (tudi za savezno prvenstvo).

26. januarja; slalom (tudi za savezno prvenstvo).

27. januarja; skoki, samostojni in za kombinacijo (tudi za savezno prvenstvo).

ceste in po zmernem pobočju v cilj nasproti Javornikovim gostilni.

Rezultati skoraj ni mogoče poročati, ker tekmovalci niso mogli smučati po zaznamovani progi. Otroci so namreč pobrali markacije in so bili vsi tekmovalci desorientirani. Ničče med njimi ni smučal do Šmarja, temveč so vsi zavili na krajšo progjo in se to se niso mogli držati zaradi pobranih markacijskih zastavic.

Zaradi teh nerodnosti je moral vrhovni vodja tekem, savezni sodnik Božo Kramaršič tekme razveljaviti.

Sicer pa je za prvenstvo prireditev na Škofljici vse premalo snega. Ko bi prireditelji poznali snežne razmere na Dolenjskem, bi tekme razpisali vsaj v Stični, ki ima po vsem idealnem smučškem okoliščem svetu blizu pol metra snega. Tudi bi bilo tam mogoče izpeljati tekmovalno progjo s primerno višinsko razliko in daljšimi teki v ravnini, tako da bi bila borba za prvenstvo naših univerz na moč zanimiva. Ko ne bi bili prireditelji sedaj že v zadregi zaradi časa, bi bilo najboljša, da ponove tekme v Stični, kjer je tudi dovolj domačih sportnikov, ki bi radi pomagali pri trasiranju proge in bi prireditelem tudi sicer šli v vseh pogledih na roko. Za slalom, v katerem bodo tudi se tekmovali, bi se našel primerni svet na Gradiški nasproti Višnji gori, ki vendar ni tako oddaljena od Ljubljane, da ne bi mogli tekmovalca dovršiti v enem dnevu.

Izgleda, da bodo še marsikatero razpisana tekmovanja težko izvedljiva, ako ne zapade v kratkem tudi po Gorenjskem v nižini dovolj snega.

## Ustanovitev koroškega zimskosportnega podsava

Dravograd, 14. januarja.

V nedeljo 13. t. m. ob 11. dopoldne so se zbrali zastopniki vseh društev, ki se bavijo z zimskim sportom v Saleški, Mislinjski in Mežiški dolini v Dravogradu, da si osnujejo Koroški zimskosportni podsavez, ki si bo prizadeval v tem obsejnem delu naše domovine, kjer kraljujejo Smrekovce, Urška, Peča ter zapadni del Pohorja s svojimi posebno lepimi smučišči, dvigniti belih sport do take višine, ki bi jo po svoih izredno ugodnih vremenskih in terenskih pogojih že davno moral doseči.

Kako potrebna je bila ustanovitev podsava, nam dokazuje udeležba na ustanovnem obnem zboru in njegov rezultat. Velika hvala gre predsedniku pripravljalnega odbora g. Mirošu Tomcu in posebno JZSS, ki je pripomogel ustanovitvi s svojo širokogrudnostjo, ki jasno kaže, da je treba preko malenkostnih interesov, kadar zahteva to resnični razvoj zimskega sporta v naši domovini. Občudovanja vredna je bila globoka vzajemnost med člani novega podsava in navdušenost med navzočimi sportniki.

Zbrali so se zastopniki zimskosportnih odsekov SPD: Mežica - Crna, Prevalje Slovenjgradec, Soštanj, Sm. kl. Guštanj - Klotje, SKK Mislinja, Oleps, tuj. prom. dr. Guštanj. S svojo navzočnostjo so počastili ustanovni občni zbor zastopnik občine Dravograd in Guštanj ter zastopnik za pogranično trupo g. por. Vasiljevič.

Predsednik pripravljalnega odbora g. Miroš Tomc je po navdušenju sprejetih uvodnih besedah izvedel volitve, pri katerih je bil izvoljen ta-le odbor: predsednik Miroš Tomc, podpredsednik Zdravko Močnik, tajnik I. dr. Makso Pohar, tajnik II. Armin Brenc, blaginik: Martin Ule, teh. referent Stanko Stančič, Odborniki: inž. Tringer, Robinčak, Maglič, Klun, župnik Horvat, Počtočnik, kapetan Apostolovič, namestniki: Pogorevčnik, Ledinek, Savrič, Theuerschuh, Konečnik, Tretjak, poročnik Vasiljevič. Nadzorni odbor: Fettich, Martelanc, Razsošičič: Voršič, Smid Lojze, Stopar.

Po obnem zboru se je takoj sestal novi odbor k prvi seji, kjer se je določil nasled-

nji sportni program: 20. januarja klubski dan, 27. januarja smuk z Urške za podsavezno prvenstvo, 2. februarja smuk Smrekovce - Crna (Tuj. prom. dr. Crna), 10. februarja skakalne tekme v Prevaljah za podsavezno prvenstvo, 17. februarja podsavezno prvenstvo v slalomu v Mežici, 19. marca medklubski pokalna tekma v smuku na Peči.

Prepričani smo, da bo naš najmlajši zimskosportni podsavez dobro uspeval in da bo pri vseh prijateljih belega sporta in javnih faktorjih našel na simpatije.

## II. table teniški turnir Reke

SK Reka priredi 21. januarja svoj drugi table teniški turnir s pričetkom ob 9. dopoldne v dvorani Sokolskega doma na Viču. Pravico sodelovanja imajo vsi v JTTS včlanjeni klubi in njih tekmovalci. Tekmuj se po pravilih JTTS z »New Villa« žugami.

Tekmovanje se vrši v naslednjih disciplinah: single gospodov za prehodni pokal SK Reke (pokal brani g. Weissbacher Oton, Ilirija), single dam za prehodno darilo Reke (pokal brani gđ. Pavla Dečmanova, Ilirija), single juniorjev, single gospodov članov Reke za prehodno darilo, ki ga brani G. Lazar, double gospodov, mixed double in handicap single gospodov. Tekmovanje v mixed double se vrši, če se prijavi najmanj šest parov, tekmovalje v handicap singlu pa pri najmanj 16 prijavih. Zmagovalci v posameznih disciplinah prejmejo diplome, oziroma priznanice.

Prijavnina znaša za vse discipline 10 Din. Prijave je poslali do petka 18. januarja do 20. na naslov: Lojk Viktor, Rožna dolina, cesta IX. Prijavnino je plačati pred pričetkom tekmovanja. Zrebanje se vrši v soboto 20. januarja ob 20.15 v konzumu na Viču-Milarna.

Službeno iz LNP. Danes ob 19. seja p. o. v tajništvu, Nobotičnik, prvo nadstropje, soba 106.

Službene objave Ljubljanskega podsava JZSS. Redna seja uprav. odbora se vrši danes ob 18.30 v damskem salonu kavarnice Emona. Udeležba je za vse odbornike obvezna.

SK Ilirija. (Smučarska sekcija.) Sekcijsko načelstvo obvešča sekcijo in ostalo klubsko članstvo, kakor tudi vse klubske prijatelje, da priredi v nedeljo 20. t. m. dva smučarska izleta. Ene skupina pojde v Lesce, kjer se vršijo tekme za prvenstvo GZSP, druga skupina pa v bližnji ljubljansko okolico. Točna navodila za oba izleta bodo objavljena v soboto zjutraj. Izletniki v Lesce se bodo lahko poslužili polovične vožnje z legitimacijami JZSS. Kdor te legitimacije še nima, naj odda svojo sliko in 10 Din v gotovini pri blagajni kavarne Evrope, odnosno v trgovini Gorec, oni pa, ki te legitimacije nimajo še prolongirane za leto 1935, naj oddajo istotam legitimacijo in 5 Din. Legitimacije in slike je treba oddati najkasneje do četrtega dopoldne. Eventuelne želje, odnosno predloge članstva in klubskih prijateljev za te izlete je treba poslati na sekcijijski naslov, kavarna Evropa, najkasneje do četrtega ob 18. Redna seja sekcijejskega načelstva je v četrtek ob 18. v kavarni Evrope. Odborniki točno in vsi!

Otvoritev smuške skakalnice v Zagorju ob Savi. V nedeljo 20. t. m. bo na slavnosten način otvortena smuška skakalnica v Zagorju ob Savi. Ta dan se bodo vršile dopoldne smuške tekme celjske sokolske Dne 13. t. m. je bila skakalnica verificirana od saveza SKJ, preje pa že od JZSS. Skakalnica odgovarja vsem predpisom, poizkusni skoki pa so pokazali, da je skakanje na njej pravi sportni užitek. Skakalnica je urejena in so možni treningi vsak dan do petka 18. t. m. Snežne prilike so nad vse ugodne. Skakalnica je v neposredni bližini kraja, z lepo romantično okolico, kjer je polno krasnih terenov za smučanje. Snega imamo preko 40 cm priča. Tekmovanj na skakalnici 20. t. m. se lahko udeležijo vsi skakači, člani sokolskih društev in verificirani člani JZSS. Vsi skakači, ki se

prijavijo do petka 18. t. m. sokolskemu društvu v Zagorju, prejmejo brezplačno kosilo in diplome z doseženim mestom in številom točk. Pričakujejo odziva!

Idealna smuka v Planici. Iz Planice nam poročajo, da je na staro podlago zapadlo dovolj novega pršiča, ki dovoli naravnost idealno smuko, kakršne Planica že dolgo ni imela. V Tamarju so snežne prilike prav takšne in čeprav stoji živo srebro nizko, ni premrzlo, ker se vsa pokrajina koplje v solnčnih žarkih.

ZSK Hermes. (Motosekcija) poroča svojemu članstvu, da bo občni zbor sekcije z običajnim dnevnim redom 20. t. m. ob 10. dopoldne v restavraciji Keršič, Ljubljana VII., Celovška cesta. Člani in prijatelji našega motosporta vljudno vabljeni. Istočasno poročamo, da se istega dne ob 14. vrši motokikjoring na cesti Vič-Brezovica. Program prireditve bomo pravočasno objavili. Seja sekcijejskega odbora danes ob 18.30 v pisarni načelnika. Zaradi važnosti vsi!

STK Moste. V četrtek 17. t. m. ob 20. v gostilni g. Bajca klubov članski sestanek, na katerem bo predaval predsednik dr. Janko Osolnik o »higijeni v sportu«. Prosimo vse člane, da se tega sestanka, ki je zadnji v tej poslovni dobi, gotovo udeležijo. Člane, ki so zaostanuta s članarino, prosimo, da čim prej izpolnijo svoje obveznosti do kluba. Članarino plačate lahko na sestanku.

TKD Atena. (Hajzenska in lahkoletška sekcija.) Obveščajo se vse članice zgoraj omenjenih sekcij, da se v današnjem dnevem vrše redni treningi kot običajno ob 19. v licejski telovadnici.

## Iz življenja na deželi

DRAVOGRAD. Danes se poslavlja in odhaja iz naše sredine šef postaje g. Sedelj Franjo, ki je premeščen v istem svetu na veliko večjo postajo Pragersko. V kratkem času svojega službovanja v našem kraju se je udeleževal vseh kulturnih prirediteljev, bil član vseh narodnih organizacij in aktivno deloval. S svojo viedo inteligencije je dajal nasvete mlajšim. Pridobil si je v svojem nastopu vose okolice, zakaj njegov kremeniti značaj, doseleden in vsem, v službi kakor izven nje, je blestel v tem kraju in lahko služi vsem za primer in zgled. Vsem nam, ki z njim izgubimo dobrega, iskrenega prijatelja, je težko pri slovesu, a ker odhaja na lepše službeno mesto, kamor je odrejen po svoji strokovni zmognosti kot razmeroma mlad, želimo vse dobro njemu in njegovi življenjski družici Jelki. Službo šefa

Vsakovrstno zlato kupaje po najvišjih cenah ČERNE — juvejlir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Telefon 2059 Premog Karbopakete drva in koka andi POGAČNIK Bohoričeva ulica 5.

postaje je prevzel g. Rošker Stane, kontrolor, ki je prišel iz Maribora. — V nedeljo 20. t. m. ob 15. bo v Sokolskem domu redni občni zbor Sokolskega društva Dravograd. Udeležba članov obvezna. — Že drugo leto so nastanjene v zgradbi carinarne pisarne in tudi družine uradnikov, vendar do sedaj slaba še ni bila prevzeta. Zeleti bi bilo, da bi komisija ob prevzetju stavbe natančno pregledala vsa dela, izvršena na tej stavbi.

Plisee za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., ažuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezenje monogramov, zavese, perila hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Štrukelj. 129

Interesantno brošuro o uspešnem zdravljenju poškodb brezplačno gl. zastopnik za Jugosl. The Salvat apoteka Sv. Ivan, Zagreb, Kaptol 17.

Združenje ščetarjev v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je član GOVŠE IVAN ščetarski mojster premilil dne 15. t. m. po kratki bolezn. Tovariša pokojnika spremimo na zadnji poti v sredo, dne 16. t. m. ob 4. uri iz splošne bolnice. Ljubljana, dne 15. jan. 1935. 1123 Združenje ščetarjev.

Javna sodna dražba v konkurzu »Jugosport« se nadaljuje od 15. januarja 1935 naprej dnevno od 9. do 12. in od pol 15. do 18. ure. Prodaja se vrši v Ljubljani v trgovini na Miklošičevi c. 34 v naslednjem vrstnem redu: Gramofonske plošče — velika izbira; Orjaški gramofoni na električni pogon z dinamičnim zvočnikom za koncertne in družbene dvorane, restavracije, kavarne i. t. d. in nekaj manjših gramofonov; Zvočniki dinamični in gramofonski deli; Radio-aparati in radio-potrebščine; Trgovski inventar, praktični za vsako trgovino, se prodajajo tudi posamezni komadi.

## Smučarski tek za prvenstvo univerz

Včeraj popoldne so imeli naši akademiki na Škofljici svoje prvenstvo, za katero so se prijaviли naši najboljši smučarji-višokoleli, med katerimi je bilo za tekme veliko zanimanje, saj so bile hkrati tudi izbirne tekme za St. Moritz.

Tekmovalci so se z opoldanskim vlakom odpeljali do Škofljice, kjer so v Javornikovih gostilni izžrebali startne številke za tekmovalce na 8 km in 15 km. Na krajši progi so tekmovali štirje, na daljši pa 11 tekmovalcev.

Proga je bila izpeljana od Javornikove gostilne v smer proti Šmarjam, kjer se je pri pokopališču okrenila in vodila nazaj nad železniški predorom nizdol po bregu, ob progi do prelaza na grič levo od velike

## Križem sveta sredi naše zime

Ljubljana, 15. januarja.

Davi je gosta megla najvila dan sredi meteorološke zime. December, januar in februar so namreč v vremenoslovni vedi prvi, glavni zimski meseci. Prej in posledje zima v naših krajih sicer tudi še po svoje uveljavlja, vendar je absolutno njeno gospodarstvo odredeno na navedeni tri mesece.

Sredi dopoldneva je sonce pregnalo hladno nižinsko meglo in napočil je lep, sončen dan. Od najnižjega stanja pred božičem se je nebesni sejalec že zaznavno pomaknil više nad obzorje. Dan se je še skoraj za uro podaljšal.

Ljubljancem severnega dela mesta sončni dvig prav lahko opazujejo. Grad nad mestom jim je pri tem izvrstno merilo. Ko je jadrlo sonce pred božičem najnižje nad obzorjem, se je severnemu delu mesta prikazalo zapadno izra grajskega stolpa, v višini pod uro, šele sredi dneva. Danes n. pr. pa je oranžnoredča sončna krožla pridrala meglo sredi dopoldneva že precej više nad streho, vzhodno od stolpa. Poslej se bo sonce dvigalo vedno hitreje, dokler se ne bo gospodarstvo zime moralo umakniti nepladi.

Prav za prav se zima v skrajnem severozapadu države še niti ni zadržala. Skromna snežna odeja po Gorenjskem kaže, da so se tod vtinotapile le skrajne predstraže ruske zime. In ker vlažni, topli morski zrak ni hotel poseči v njeno območje, so bile snežne padavine v našem zatišju v primeri z lanskimi prav skope.

Sredi letošnje zime je n. pr. zabeležila Ljubljana komaj 6 snežnih dni, ki so dali le krog 12 mm padavin. Medtem ko pokriva Ljubljansko kotlino letos komaj nekaj cm kristalne odeje, je lani po 30 snežnih dneh pokrival Ljubljano sredi zime debel sneg.

Nasprotno pa se letos po Novem letu uveljavlja zima s hladom. Dočim je bil december v primeri z lanskim zimo skoraj pomladno tople, je letošnja prva polovica januarja v primeri z lanskim celo bolj hladna. Mrzli ruski val je prodrl daleč na jugozapad in je celo Split beležil pred dnevi neobičajno redkost — dva dneva z viskomo —2 stop C in 8 mm snežno padavino. Mrzav v Ljubljani sicer doslej še ni segel izpod —10 st., v notranjosti in na vzhodu države je hladneje. Razmeroma nizke temperature belež Sarajevo, trikrat po —15, večraj —16 stop C.

Kako pa je z zimo drugod v širinah in dolžinah našega poldnevnikarja oziroma vzpornika?

Tripolisa že zadihamo pomlad Sredozemnega morja. Visoko gori ima Etna snežno kapo, pod njo ostaja Messina, Napoli. Se malo in preleteli smo Apenin. Toplo južno sonce nas greje prek sinjemodrega Jadrana, na obali domovine nas že pozdravlja hladna burja. Tik za grebeni je sneg in skoro smo spet doma, v območju naše zime.

Prav naglo si ogledamo še prostrana območja poseljene zemlje v širinah našega vzpornika. V vzhodni smeri preko Rumunije, Krima, po globoko zasneženih nižini in dalje preko zaledenega Kaspijskega morja in Aralskega jezera je snežna plast in zima vedno večja, ostrjša. Viharji in zameti, pa oster sibirski mraz nas spremljajo dalje po južnem obrobju Sibirije, ogromne zibelni evrazijske zime. Za nami je, zamrzlo in zasneženo Bajkalsko jezero, tema lega na zemljo, ko se spuščamo prek Altajskega gorovja v zasneženo puščavo Gobi. In nič manjša ni oblast zime še dalje na vzhod, preko Cinganskega gorovja in mandžurske nižine. Zima v Harbinu, pa dalje zaledenela vzhodnosibirsko obal priča o ostrem vplivu sibirskega mraza.

Le kratak skok odtoč na japonsko otočje in že smo v območju pomladi, pod vplivom prostranega Tihega oceana. V globoki temi hitimo prek morske gladine. Kmalu po polnoči nas spet zajame celinski hlad ameriške zime in že plovemo čez visoke Kordiljere, na debelo zasneženih planot Oregona in Dakote k ogromnim ameriškim jezerom. V prvi jutranji zori in mrazu se odražajo temne gladine jezer in zaledeneli slapovi Niagare. Prostrano gospodarstvo ameriške zime nas spremlja prav do roba Nove Škotske. — Le ozek pas na Atlantiku čaka, da brez prave pomladi, nankrat ozeleni v ameriškem poletju.

Jutranje sonce nam sije naproti, ko hitimo čez Atlantik na evropska tla. Kmalu je za nami zibel, za Evropo tako pomembnih vlažnih zračnih struj in že smo nad Bordeauxom dosegli francosko obal. Kopno primorje bi nas skoraj prevrnilo v letnem času, če ne bi le prekmalu, na višini Lyona opazili zasneženih pokrajin.

Se kratak skok in že smo preko zasneženih francoskih Alp nad gornjiitaljsko nižino. V opoldanskem soncu se blešči mogočna kuliserija Alp, opasana nizko doli s snegom. Pod snežno ločnico, na podnožju se svetiljajo jezera, že zeleni ravani, ki je bila lansko zimo tačas še v globokem snegu.

Dalje na vzhod in kmalu nas pozdravijo domače gore. Na robu rahlo zasnežene Ljubljanske kotline se koplje v svetlem zimskem soncu Ljubljana.

Preleteli smo spet ravnik in nad presihajočo gladino Cadskega jezera ter vročo puščavo Sahare hitimo na sever. Na robu

**ZDRAVNIŠKO ODKRITJE LEPOTE**  
**OLSTRANJUJE globoke gube**

**Nagubano lice**  
JE VIDETI PREKO 50 LET STARO

**Lice brez gub**  
JE VIDETI KAKOR 30 LET

Enostavno in ceneno odkritje profesorja dr. Stejskala omogoča vsaki ženi, da je videti za mnogo let mlajša kakor pa je v resnici. Ta znameniti učinkaj z dunajske univerze je ugotovil, da je vzrok gub pomankanje dragocene tvarine biocela v koži, in našel je način, po katerem se tkivu lahko vrne mladost. Pravi biocel se pridobiva iz mladih živali, je pa sedaj v kremi Tokalon rožnate barve. Če uporabljate to kremo za noč, bo Vam v času, ko spíte, absorbirala in odstranila gube ter napravila Vašo kožo čvrsto in baržunasto. Zjutraj pred pudranjem pa uporabljajte kremo Tokalon bele barve (ki ni mastna). Ta krema beli in osvežuje kožo ter odstranjuje razširjene znojnice in zafedalce. S tako nego kože zvečer in zjutraj bo dobila Vaša polt svežo in mladostno lepoto. Če si nabavite kremo Tokalon že danes, boste lahko takoj ugotovili velike uspehe.

BREZPLACNI VZOREC. Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštnih znamkah za poštnino, omet in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odio 9—D, Zagreb Praška ul. 6.

**ZAHVALA.**

Vsem, ki so nam ob priliki smrti našega dragega soproga oziroma očeta, gospoda

**IVANA KRESSNIKA**

izrazili svoje sočutje, kakor vsem darovalcem lepih vencev in vsem, ki so ga spremljali v tako lepem številu k večnemu počitku, iskrena hvala.

Vuzenica, dne 12. januarja 1935.

1125 **Obitelj KRESSNIK.**

Ivan Albrecht:

### Na maršu v rezervo

(Iz dela »Vas na mejic«)

Kompanija se v neenakomernem zaletavanju počasi pomika dalje. Jesenski večer se je zgostil v noč. Nad reko in cesto leži gosta megla, v megli ljudje obmolknijo in je čuti le težke korake, sopenje in škripanje jermenja.

»Ali na dom nikoli ne misliš, Nac?« se čez čas oglasi Rahne.

»Saj ga nimam. Hudiča, glede tega sem večji revež kakor Andrejev Adam.«

Nekateri se brezbržno zasmejejo in celo Andreju se ustnice zgamejo v nasmev, medtem ko Nac hlastno govori, kako se mu je godilo doma, kjer da je bil vsem odveč. Bajta je bila tesna, otrok kakor kobilice, on pa najmlajši. Ko je prišel na svet, so bili starši tudi vsega hudega že naveličani in se je oče tako napil, da se je ženi s pestjo zavahnil za nezaželjeni dar. Ob takem surenju je malemu le redkokdaj sijalo sonce in mora Nac še danes reči, da vseh svojih bratov in sester ni nikoli poznal. Nekatere mu je bila sreča mila in so za časa pomrlji Smrti se je Nac doma najbolj veselil, ker je vedel, da je za pogrebom na vrsti sedmina, kjer je bil deležen dobrot, ki sicer ni smel niti sanjati o njih. Kar jih je v bajti ostalo živih, so se raztepli po svetu. Očeta je nekdo zasul plaz, mati pa je umrla nekaj dni po poroki Načeve sestre Agate, ki je tisti dan stopila pred oltar, ko je bil Nac pri birni. Z njo sta se tudi sicer najbolj razumela, zato si je tudi vse tako natanko zapomnil. Na kakšen dom naj torej misli, ako se prebudi sama mrklost v njem, kadar mu vstajata v spominu detinstvo in prva mladost? Rod sploh ni imel sreče in tudi

Agata je obilo trpela v zakonu. Mož je rad pil in je domala popolnoma zapravljal maio kmetijo, ki jo je podedoval po svojih starših.

»Sicer pa kaj prida sploh ni moglo biti v teh golcih,« se odkašlja dolgin.

»Kaj si odtoz?«

»Jaz ne, le sestra se je primožila nekam v te kraje.«

Nacu umahne glava, Rahne molči in bajtar Andrej se tolaži v sru: »Čeprav je trd in kakor garjev, nosi vendar tudi on svojo bolečino s seboj.«

In kakor je bil še pravkar jezen nani, se mu zdaj dolgin zasmili in mu ponudi tobaka. Kompanija maršira, tone v megli in se opoteka kakor omočen. Iz teme včasih zalaja strel, tu in tam za trenutek medlo osvetli meglo odsvit žaromet, zdaj kje prihuljeno zahrope tovorni avtomobil, zdaj zahra konj, vse pa je tajinstveno, pošastno, mrtvaško. V tesnih šumi kraja in drvi dalje, kakor da je strah pokrajine, ki jo zlokobno zagrinja smrt V višino od nekdaj sike in se raztrešču šrapnel.

»Prekleta ohcet!« zaskriplje Nac. »Čemu sem neki moral zrasti tako dolg! Če se bo vseh ognilo, bo meni še zmeraj glavo odbilo.«

»Tudi on ne mara še umreti,« se zadovoljno sam vase smehlja Rahne. Kako bi tudi moglo biti drugače? Saj ni povsod megle in vojne. Nekje na svetu gotovo še žive vedri ljudje in sije sonce. In tu, oj tu je vredno živeti že zaradi same misli, da utegne kdaj biti drugače —

Kratko povelje razdeli kompanijo v ma-

le gruče, ki se daleč vsakebe rinejo skozi noč.

»Ali smo tako blizu?« se šepetaje čudi enoletnik.

»Dobrih sto korakov na levo so postojanke,« mu skoraj neslišno odvrne mlad častnik.

»Gremo tja?«

»Ne. Samo mimo. V rezervo.«

Vlačni vzduh je poln vonja po smodniku in krvi, vsaj Rahnetu se zdi tako. In vse občuti kakor v sanjah. Nac niha kraj nje, škriplje in molija. Naveličal se je hoje in nahrbtnikove težje.

»Po kaj nas neki vlačijo v rezervo! Tja naj bi šli, kamor se spodobi, da bi bilo vsaj prej opravljeno.«

»Tih!« sikne častnik.

Dolgin ga kapasto pogleda in molče prede svoje misli.

Da, da: dom! Vse kvasi, da se bije za domovino. Hudič jo razumi, to mešanico! Kje ima Nac dom in kje domovino? Drugi nemara res kaj čuti, njemu se o tem niti govoriti ne zdi vredno. Doma ni nikoli imel, domovino je našel v kaznilnici, celica številka toliko in toliko — Fej, kako je to vse neumno na svetu! Utrgaš se, brez svoje volje zajokaš na svet in tisti, ki so okrog tebe, se te razvesele ali te preklinjajo, kakor pač namene. potem pa živiš, životariš, uganjaš neumnosti kakor tele na gmajni in se nazadnje zaletiš kamorkoli —

Sredi misli se zdrzne. Pred njim se odpre nizka soba, polna otrok in siromašne, a tople domačnosti. Oče sedi za pečo in plete canjo, mati krpa perilo. Po stenah vise zaprašene, na steklo slikane podobe v kotu nad nizo molči oltarček. Kamor Agata prinaša svežega ali umetnega cvetja. Otroci se igrajo in se ravljajo, si pravijo pravljice in

strašne zgodbe o roparjih ter nazadnje vsakrižem podremlejo. Zjutraj jih predrami sonce in mati jim že streže z ovenim močnikom. Medtem se čez in čez prebudi vedro vaško življenje in otrok ne manjka nikjer in niso nikomur v nadlego. Vse jim je pokorno in vse jim pride prav. Oje je konj, veriga ladja, kamen ob cesti začaran grad in kuštravo punče kraj njega zakleta kraljična, ki jo je treba rešiti. Otrok je lahko brez zaprek cesar, princ ali kralj, čudodelnik ali razbojnik, od povsod se mu smeje zdravje in sonce in sama radost. Z drevoja mu gostole ptički, izmed cvetja mu jadravo pestri metulji naproti, še beli oblaki mu izpod neba pravijo o lepoti tega božjega sveta —

Nac čuti, kako ga ob spominih stiska v prsih Dom, dom, ti ugasi sen, kaj se res hočeš razboleči v domovino?

S krepko kletvijo bi dolgin rad pregnal neznost, ki ga bolj in bolj zmaguje, toda noč je tiha, megla vse gosteja, tako gosta, da človek niti korak ne vidi predse in je sredi ljudi sam. In v bridki samoti oživilja v sru vse, kar je kdove kako dolgo kakor mrtvo počivalo v njem. Skorja vnanje odurnosti se razmehta in razblini in Nac je kakor pastirček, ki sme po dolgih mesecih prvič spet za nekaj ur domov. Rad bi govoril, vsaj temu drobnemu Rahnetu bi rad povedal, kaj čuti, in Andreju bi dejal, naj mu ne zamere, ako je bleknil kdaj kaj preveč mastnega, radi bi objel vse te trudne in potrte tovariše pa ga je sram. Saj bi mu ne mogli verjeti in bi se smejali njegovim besedam. O, kadar začne srce tako utripati, mora človek ostati sam čisto sam. Tovarišem Nac že še pokaže, kdo je in kaj: Naj pride Lah ali sam hudič in skuša komu v kompaniji storiti kaj žalega, bo koj

lahko videl, po kako kratki poti pošilja Nac neljube goste na oni svet.

Le zdaj, le zdaj še ne — Ko bi vsaj vedel kam grede — Nemara bi lahko obiskal Agato, ako je še živa. Ko so ga sodili, je prišla k razpravi in jokala, kakor da se hoče potopiti v solzah. Potem ni slišal več o njej. Koliko ima neki otrok? Takrat je imela štiri. Najmlajše je bilo dekletce — Kakih sedem, osem let je moralo imeti. Jaj, zdaj je to že odraslo dekle, ako živi, in sinovi so brččas vsi pri vojaki — Kako bi le Agata po tolikih letih pogledala brata?

»Najopasnejši del pota je že za nami,« zmoli Nac Rahne, a slokan samo prikima, tako je izgubljen vase. Gruče se ustavljajo in se zopet urade v strnjeno vrsto.

»Ali je tud ostalo še kaj domaćinov?« se čez čas vzdrami Nac. Mesto odgovora mu iz teme razdoreno razvaline porušene vasi, da tu ni niti mrličem dobro.

Dva, trije Bosanci stražijo ob cesti.

»Kje smo?«

Vojak pove ime vasi in Nac se strese.

»Ali si se prehladil?« opazi enoletnik njegov nemir, a Nac komaj slišno izdavi:

»Tu je bila omožena moja sestra, tista, več, ki sva se najbolj razumela z njo —

Rahne molči. Nekaj vojakov se molče ozira na kup ožganih ručevin. Obrisi zdovja so temnejši od noči in se pošastno reže kompaniji, ki maršira mimo.

»Bog se nas usmili,« molči bajtar Andrej.

Nacu zavre in ga vsega prevzame občutek, da se usoda nalašč igra z njim in se mu najbolj hudobno zarezki, kadar hoče biti on za trenutek res človeški, topel in blag. Zato bi bil od izze in jel najraje na slepo udrihati okrog sebe.

(Dalje)

**GENE MALIM OGLASOM**

Po 50 par za besedo, 10 par za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslova Din 5.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.— Dopolni in zavitne se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 6.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

**Mali oglasi**

Ponudbam na šifro ne prilagajte znamk! Le, če zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priložite

**Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obnemem z naročilom, ali na poštni nabavici na čekovni račun. Ljubljana šte. 11842. sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

**Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.**

<p><b>Vrednote</b></p> <p>Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>Srebrne krone</b> staro zlato in srebro s p. p. razmerja dragih kovin v Ljubljani, Hirska ulica šte. 56 — vhod iz Vidovtanske ceste (pri gostilni Mozina). 70</p> <p><b>Pohištvo</b> Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>Lepo spalnico</b> 17 komadov, trd les, zbrano, malo rabljeno, grodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 631-28</p> <p><b>Elegantno spalnico</b> izredno solidno izdelano, prodaja mizarstvo Rok Berlič, Colovska cesta 27. 1091-12</p> <p><b>Lokali</b> <b>Oddam prostor</b> primeren za krojaško ali čevljarško obrt. Vprašati v skladarstvu v Žilovski ulici 3. 1007-19</p>	<p><b>Pridelki</b></p> <p>Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>Seno</b> sladko in polsladko, kupim. Ponudbe franko vagon na naslov: Jos. Herlah, Laško 1023-33</p> <p><b>Sadje</b> Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>la zimskaja jabolka</b> mozačgar, boovec, bruner itd. vedno v zalogi 100 konkurenčnih cenah. Pri večjem odtetu značen popust — Oglejte si sadno razstajo Kmetijski družbe v Ljubljani, Nov trg 3. 771-34</p> <p><b>Stanovanja oddaj</b> Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>2 stanovanji</b> dvosobno in veliko trisobno s kopalnico, oddam z majem 21-va v Rožno do Hno 10. 650-31</p>	<p><b>Stanovanja</b></p> <p>Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>Enosob. stanovanje</b> išče obratnika za sebe in mater za takoj ali s 1. februarjem. Cenj. ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »1732«. 1008-21/4</p> <p><b>Sobe išče</b> Beseda 50 para, davek 1 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.</p> <p><b>Sobo</b> primerno za pisarno, v sredini mesta — dostopno strankam iščem. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »1006-22/4« vseh poslovalnicah »Jutra«. 1007-22</p> <p><b>Sobo odda</b> Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>Za 400 Din mesečno</b> dobro situirano sobo, koja bi me financijelo pomagala. Vračam iskreno prijateljstvo. Cenj. ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Tajni inteligent«. 1015-31</p>	<p><b>Prazno sobico</b> oddam takoj ali pozneje v Einspielertvi ulici št. 31. 1009-3</p> <p><b>Sobo</b> s strogo separatnim vodom, po zmerji cen oddam v Kritevski ul. 6, prtiličje, levo. 1000-25</p> <p><b>Lepo sobo</b> z v. p. kopalnice — v centru mesta takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1024-25</p> <p><b>Sobo</b> lepo opremljeno oddam 1 ali 2 osebam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1000-26</p> <p><b>Sobo</b> s centralno kurjavo in vso oskrbo poceni oddam s 1. februarjem 2 osebam v bližini poštnice. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1007-25</p> <p><b>Dovisi</b> <b>Tražim</b> dobro situirano damu, koja bi me financijelo pomagala. Vračam iskreno prijateljstvo. Cenj. ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Tajni inteligent«. 1015-31</p>	<p><b>Glasbila</b></p> <p>Kratek črn klavir (Stuttlinger) z angleško mehaniko, v zelo dobrem stanju takoj prodam radi selitve. Ogledati pod Rožnikom, cesta 1 št. 9, prtiličje — vila »Jase«. 1006-26</p> <p><b>Živali</b></p> <p>Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>Pse volčjake</b> čistokrvne, prodam. Prior št. 13. 1000-27</p> <p><b>Informacije</b></p> <p><b>Izjava</b> Podpisani izjavljam, da nisem plačnik plačilov Karkol, nastalih v zvezi z mojim imenom. Andrej Sever, trgovec v Ljubljani. 1000-31</p> <p><b>Ravno</b></p> <p>Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.</p> <p><b>Več dobrega gnoja</b> zamenjam za krmilno peso. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1010-27</p>
---	---	--	---	--

**Naročnike »Jutra« stane posamezna številka lista, dostavljena na dom, poprečno le 1 Din. Naročnina na mesec znaša namreč 25 Din.**



**Pouk**  
Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

**Prodajalko**  
poslovodiljo za ljubljansko trgovino sprejemno takoj. Samo provizorne molči, ki so valjene tudi aguro trgovine naj stavi svoje ponudbe na tovarno detinjov in socavie Vojte Vitar, Ljubljana, Pred škofije 19. 909-1

**Instruiram**  
francosko, nemško in latinsko po 8 Din od ure. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1024-4

**Službe išče**  
Beseda 50 para, davek 1 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

**Službo šoterja**  
iščem. Zmožen sem vseh popravil in imam triletno prakso. Izkušen sem kovarsko obrt, opravljati pa znam tudi soboslikarstvo in pisarsko ter tudi druga dela. Nastopim lahko takoj ali pozneje. Grem tudi izven Slovenije. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 1018-2

**Perioktna kuharica**  
išče stalno službo. Maribor, Milska ulica šte. 7 (vrata 31). 1029-2

**Gospodična**  
večja vseh pisarskih del z mnogoletnimi spravečali tukajšnjih in tuzemskih tvrdk. Išče službo. Cenj. ne dopiše pred na področje »Jutra« v Mariboru pod »Večletna praksa«. 1021-2

**Službo dobi**  
Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

**Dva pletilca**  
vazna modernih pletilnih strojev za nogavice sprot memo takoj. Pred vsem želimo misliti na mladičentne vojaštine proste delavce da jih izvežbamo za Otonov stroj Tovarna Vitar, Ljubljana, Pred škofije 19. 979-1

**Hišnika**  
osemenjena za delo v ga razli in pri avtomobilu sprejemem takoj. Prednost imajo šoterji in mehaniki. Slomškova ulica šte. 6. 1025-1

**Kdor nosodi**  
25. 50.000 Din. dobi takoj stalno službo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Obitnik in trgovina«. 1019-1

**Kupim**  
Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

**Partijsko blago**  
vseh vrst, tudi cela skladišča kupim proti gotovini ostanem tu dva dni. — Furst, kavarna Slon, Ljubljana. 908-7

**Sobni kloset**  
kupim. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »1628-7«.

**Posest**  
Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

**Sredi Maribora**  
Milska 3/ prodam renovirano hišo z lokalom in 2 stanovanji. Potrebno 120.000 Din gotovine, drugo knjižice. 20558-20

**Parno pekarno**  
enosastravno potrebno 150.000 Din, ter gostilne, mesarije in hiše prodaja Posredovalnica v Mariboru, Slovenska ulica šte. 25. 753-30

**Maribor!**  
Poceni prodam lepo in moderno stanovanjsko, kakor tudi trgovsko hišo v najlepši legi. — Velika izbira modernih vil od 150.000 Din nazgor. Priporočljivo posvetje (14 oravov), gospodarska hiša s 4 sobami, gospodarsko poslopje, premirno sadje, 180.000 Din. Rapid, Maribor, Gosposka ulica 28. 1063-30

**Kapital**  
Beseda 1 Din, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

**Vložnice vseh bank**  
nakup, prodaja in zaloga, vseh vrst posojila kulantno in zanesljivo. »FINANCIER«, Zagreb, Bica 9 — telefon inter. 44-09. Narodna 2. deluje se izvršuje takoj. 932-16

**Vložne knjižice**  
Kmetijske posojilnice Ljublj. kupim do 200.000 Din. — Hotel Lloyd, Sv. Petra c. št. 7, soba 3 — med 9. in 10. uro. 805-16

**Hranilno knjižico**  
Ljubljanske kreditne banke kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na pošni predal št. 18. Kranj. 753-16

**Kompanjona**  
za tredično občlikaneno novo iznajdbo iščem — Kje se ogleda iznajdba se izve v ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Aparate«. Prednost imajo stavbena podjetja in večje banke. 610-16

**Bančne vl. knjižice**  
kupujemo, prodajamo, lombardiramo najkulantneje. — Izplačila takoj v gotovini. Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praska ul. 6/II, tel. int. 38-38. Za odgovor priložiti 3 Din v znamkah. 52-16

**Knjižice**  
Celjske posojilnice, Mestne hranilnice prodam, kupim pa Banovinske, Ljudske posojilnice, Kreditne banke in Frakcionone. — Ponudbe na področje »Jutra« v Celju pod »Resno«. 1022-16

**Kupim knjižico**  
Ljudske posojilnice z vlogo do 10.000 Din. — Ponudbe pod šifro »1006-22/4« na Aloma Company d. o. o. L., Ljubljana, Aleksandrova 2/E. 1036-16

**Denar**  
salidite najbolj varno in protivojnopolno obremenja na provizorne hipoteke. Slovenska banka, Ljubljana, Kerkov trg šte. 10, telefon 3732. 994-16

**Državna razredna loterija**

**Potrebujem prodajalce srečk**  
za prihodnje 30 kolo. prvenstveno banke, menjalnice, trafike in protokolirane prodajalce. Pogoji najugodnejši. Postrežba točna in kulantna.

**ZASLUZEK 12.— DIN PRI VSAKI CELI SRECKI ZA VSAK RAZRED IN DO ŠTIRI IN POL % DELEZA NA DOBITKU**  
Srečke pošljem vedno pravočasno.

Srečke za I. razred kola začnem razpošiljati 19. februarja ter prosim interese, da se z naročili čim prej obrnejo na glavno pooblaščenico kolekturo

**ALEKSANDRA R. PAVLOVIČA**  
V BEOGRADU

Centrala: Kr. Alberta ulica šte. 1. — Telefon šte. 2145  
Podružnica: Cara Nikole II šte. 69 — Telefon šte. 2171

**V nedeljo 20. januarja bo »Jutra« pričelo nov sijajno pisan in napet roman nenaavadnih ljubzenskih usod iz povojnega življenja: »Pokonci glavo!« Roman je delo istega avtorja, kakor »Garragan«, ki so ga vsi tako hvalili. Novi naročniki »Jutra«, ki bodo list naročili za februar, bodo dobili zastoj vse januarске številke z novim romanom.**

Jubna Ljubljana      Mestni ogrebot savoe

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš iskreno ljubljani soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

**IVAN GOVŠE**  
ŠČETARSKI MOJSTER

dne 15. t. m. ob 2. uri zjutraj, po kratki in mučni bolezni previden s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 16. januarja 1935 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1935.

Globoko žalujoči: JOZEFA, soproga; IVAN, DANICA otroka, mati, bratje in sestre. 112

**TRGOVSKI LOKAL**

v sredini mesta i š č e m.

Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Lokal«, 1126